

Møteinnkalling

Utvalg:	Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
Møtested:	Grimsdalen – Spranget - Rondane høyfjellshotell, Sel kommune
Dato:	14.10.2020
Tidspunkt:	10:00 – 17:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til 911 61 458 eller 915 38 046. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Viktig å merke seg:

Oppmøte kl. 10:00 ved Åsahytta i Grimsdalen, Dovre, ca. 5 km vest for Grimsdalshytta (sekretariatet vil stå på stedet)

Etter befaringen ved Åsahytta blir det avreise til Spranget i Sel for befaring.

Videre blir styremøtet blir holdt på Rondane høyfjellshotell, Mysusæter.

Lunsj ca. kl. 13:00.

Etter behandling av styresakene er lagt opp til å gi følgende orienteringer (så langt tiden rekker):

- Om besøksstrategien for Rondane nasjonalpark
- Om arbeidet i arbeidsgruppen for fokusområde Grimsdalen
- Om møtet med DNT Oslo og Omegn og Statskog SF, 17.09.20
- Om bestillingsdialogen 2020 – status tiltak
- Kort om arbeidet med besøksstrategien for Dovre nasjonalpark.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
ST 41/2020	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Øyasætra		2020/6810
ST 42/2020	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Øyasætra - Nord-Fron kommune - Sødorp og Kvam hestavlslag		2020/6810
ST 43/2020	Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Kjæstadsetra - Mathias Petter Kjæstad		2020/6810
ST 44/2020	Sak-Forberedende klagebehandling-Tillatelse organisert ridning-Sulseter rideleir		2020/6609
ST 45/2020		X	
ST 46/2020	Frydalen LVO - oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/76 - Nord-Fron kommune		2019/5782
ST 47/2020	Frydalen LVO - oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/74 - Nord-Fron kommune		2019/5782
ST 48/2020	Rondane NP - søknad byggetiltak - Østkjølen grunneierlag - oppfølging av vedtak 02.04.20		2019/19629
ST 49/2020	Delegerte vedtak		
DS 35/2020		X	
DS 36/2020	Grimsdalen LVO - Dispensasjon og avslag - Motorferdsel barmark 2020 - Erik Talleraas		2020/9144
DS 37/2020	Delegert sak - Rondane NP - Tillatelse organisert ferdsel 2020-2023 - Sulseter Rideleir		2020/6609
DS 38/2020	Forlenget. Delegert vedtak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel på vegen til Rondvassbu - Kampen og Mysusæter beitelag.pdf		2020/8469
DS 39/2020	Forlenget dispensasjon. 20/13558 Delegert vedtak Rondane Nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel 2020 ifbm skadefelling ulv		2020/8688
DS 40/2020	Delegert sak - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - Frylia 44 - Liv Slåen Heyerdahl - Tony Heyerdahl		2020/8200
DS 41/2020	Delegert sak-Rondane NP-Dispensasjon-Motorferdsel 2020-2023- Ringebru fjellstyre		2020/10355
DS 42/2020	Delegert sak - Rondane NP - Stolpejakt i Sør-Fron kommune - søknad om tillatelse til tiltak - avslag		2020/8084
DS 43/2020	Delegert sak - Rondane np - tillatelse til midlertidig merking av stikryss Rondane 100 - Erik og Inger Haugland		2020/1440
DS 44/2020	Delegert sak - Grimsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - transport av gass m.v til privat hytte - Frode Stordal		2020/8056

DS 45/2020	Delegert sak - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - frakt av stokker til naust - Frylia - Sandvika - Per Sandven	2020/8774
DS 46/2020	Rondane NP - Avslag - motorferdsel barmark 2020 - Rondvassbu - Elisabeth Dahl Sandbu	2020/5659
DS 47/2020	Hemmeldalen NR - motorferdsel barmark 2020 - Kent Erik Skjerpen jaktlag	2020/9283
DS 48/2020	Delegert vedtak- Rondane NP - Motorferdsel 2020-2024- lavflyvning i forbindelse med kalvetelling av villrein - NINA	2020/6490
DS 49/2020	Rondane NP - dispensasjon - kjøre bil i på vegen til Rondvassbu i forbindelse med skadefelling av jerv	2020/8502
DS 50/2020	Delegert sak - Dovre NP - Grimsdalen LVO - dispensasjon - 2020 - 2023 - bestemmelser om båndtvang - taksering av rype - Gråsidefeltets grunneierlag	2020/8684
DS 51/2020	Delegert sak - Rondane NP - Dovre NP - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - 2023 - barmark - uttransport av felt elg og hjort - Dovre sør - Paul Åsmund Grandås Rokstad	2020/8370
DS 52/2020	Delegert sak-Vesle-Hjerkin LVO- Vedlikehold og nyklopplugging Pilgrimsleden - Dovre kommune	2020/9377
DS 53/2020	Delegert vedtak - dispensasjon - Rondane NP - barmark - tilsynstur til Rondvassbu - Kampen og Mysusæter beitelag	2020/8469
DS 54/2020	Delegert vedtak - dispensasjon - Rondane NP og Frydalen LVO - Lavtflyging ifm frakt av bygningsmaterialer - DNT Oslo og omegn	2020/7722
DS 55/2020	Delegert vedtak - Rondane nasjonalpark - bruk av ATV - berging av hestekjerre og utstyr - Tosten Dalseg	2020/8044
DS 56/2020	Delegert sak. Hemmeldalen NR - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - snødekt mark - Dambua - Prestsetra - Jakob Mo Sanderød	2020/8571
DS 57/2020	Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - barmark - Kari Hegerholm	2020/8794
DS 58/2020	Delegert sak - Hemmeldalen NR - Hovdsjømyrene NR - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - Haaken Wilhelm Mathiesen	2020/8460
DS 59/2020	Delegert sak-Rondane NP og Myldingi NR - Dispensasjon-Motorferdsel 2020-vegen inn til Bjørnhollia - Lars Ole Aulgestad	2020/10563
DS 60/2020	Delegert sak - Dovre NP - Dispensasjon - motorferdsel barmark 2020- felt elg - Stein Roger Moen	2020/8850
DS 61/2020	Delegert vedtak - Rondane nasjonalpark - forlenget periode - bruk av ATV - berging av hestekjerre og utstyr - Tosten Dalseg	2020/8044

DS 62/2020	Delegert vedtak. Rondane NP - Mesætermyre NR - Hemmeldalen NR - dispensasjon - merking av analyseruter - uttak av små mengder plantemateriale i verneområder - arealrepresentativ overvåkning (ANO) 2020 - NINA		2020/7254
DS 63/2020	Hemmeldalen NR - dispensasjon - 2020 - 2024 - bestemmelser om båndtvang - taksering av hønsfugl - Kiær Mykleby		2020/6496
ST 50/2020	Referatsaker		
RS	Delegert sak - Frydalen LVO - motorferdsel barmark 2020 - gbnr 331/73 Nord-Fron kommune - Petter Martin Jørgensen		2020/6076
RS	Melding om vedtak - Dovre - kommunedelplan - kulturminneplan		2020/6240
RS	Tilbakemelding - Rondane NP - stolpejakt i Sør-Fron kommune		2020/8084
RS	Frydalen LVO - Godkjenning av melding om hogst i vernskog		2020/8137
RS	Sluttrapport pilotprosjekt merkevaren Norges nasjonalparker		2020/8081
RS	Rondane NP - Dovre NP - Fjell-løpecamp Grimsdalshytta m.m.		2020/8679
RS	Vedtak - motorferdsel - helikopter og gravemaskin - Putten - Kampen		2019/20449
RS	Møteinnkalling. Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - e-post - 11.08.2020		2020/1616
RS	Silhuett Rondane – Hvordan bevare villreinen. NINA Temahefte 74		2020/8142
RS	Motorferdsel, Grimsdalen	X	2020/8313
RS	Aksepterer tilbud - kontrakt - arbeid med infopunkt Eftansåe		2020/5129
RS	Nye opplysninger - opprettholder klage på vedtak - Dovre NP - Rondane NP - organisert ridetur - Hjerkin - Rondablikk - musikkfestivalen Rondaståk - Hjerkin Fjellstue og Fjellridning		2019/20553
RS	Dieselfrie turisthytter - en skisse til overgang til lokale og fornybare energikilder		2020/10297
RS	Merknad. Delegert vedtak. Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - transport fra Spranget til Rondvassbu og Gammelgården til Bjørnhollia i forbindelse med skadefelling av ulv - Skadefellingslaget i Sør-Fron		2020/8688
RS	Iverksetting og oppfølging av kvalitetsnormen for villrein		2020/1833
RS	Aksepterer tilbud - kontrakt - arbeid med infopunkt Fallet		2020/5129
RS	Anmeldelse motorferdsel	X	2020/8313

RS	Rondane NP - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - bruk av ATV i forbindelse med skadefelling av ulv - Skadefellingslaget i Sør-Fron	2020/8776
RS	Stimerking	2020/8761
RS	Oppfølging av annerledes sommeren 2020 fra Statens naturoppsyn	2020/5903
RS	Vernskoghogst/Frydalen LVO	2020/7706
RS	Svar. Frydalen LVO - hogst	2020/7185
RS	Droneflyging i Rondane Nasjonalpark	2020/7846
RS	Rondane NP - ferdigstilte informasjonspunkter - Høvringen og Putten seter	2020/7772
RS	Formidling av regelverk for verneområder	2020/7444
RS	Rondane NP - Kansellering av plan om et informasjonspunkt på Rondvassbu sitt område	2020/5129
RS	Avgjørelse i klagesak - Rondane NP - klage på avslag - tilbygg på eksisterende naust - Fremre Vulutjønn - Vulufjell fjellstyre	2019/15844
ST 51/2020	Eventuelt	

Arkivsaksnummer:	2020/6810-14	Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	06.10.2020
------------------	--------------	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	41/2020	14.10.2020

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Øyasætra - Kitty Marie Lund

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Kitty Marie Lund, som framlagt i saken.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

I utkast til Skjøtselsplan for Frydalen LVO (2013) er lokaliteten Øyasætra gitt følgende omtale:

Område 4: Øyasætra Kommune:
Nord-Fron Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Øyasætra (lok. 4)
Naturtype: Naturbeitemark (D04)
Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405)
Verdi for biologisk mangfold: Svært viktig - A
UTM: 32 V 547845 6843965
Kunnskapskilder: Gaarder & Jordal 1995, feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009
Områdebeskrivelse/naturkvaliteter:
Beliggenhet og avgrensning: Øyasætra ligger langs Frya sørøst for Fryvolla. Delområdet omfatter i dag den inngjerdede setervollen samt noen små utmarksarealer med natureng nord for setertunet. Her er overgangen til mindre beitet fjellhei diffus, mens naturtypelokaliteten er inngjerdet og derfor skarpt avgrenset mot nærliggende miljøer.
Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer. Ned mot Frya kommer det også inn fattigere kvartsskifer og meta-arkoser (Gaarder & Jordal 1996). Området ligger dels på Fryas elveslette, hvor det er tykke fluviale avsetninger med sand og grus, dels i en sørvendt terrasseskråning der elva har gravd seg ned i de fluviale avsetningene og bunnmorenen. Partier er ganske steinrike.
Naturtyper/utforminger: Inne på setervollen er vegetasjonen dominert av finnskjegg-fjellmarikåpe-eng (G5b). mens sølvbunkeeng (G3) finnes nede på elvesletta (der det har vært gjødslet tidligere). Rikere partier finnes også i terrasseskråningene, men ikke som baserik eng. I nordvestre del står det en del furu, mens det er mye eier i nordøstre del. Utenfor gjerdet er det tette finnskjeggryer som har for svakt beitetrykk til å være av verdi som kulturlandskap.
Artsmangfold: Forholdsvis artsrike naturenger der finnskjegg, legeveronika, fjellmarikåpe, stivstarr, fjelløyentrøst, tepperot, hårsveve, harerug og blåklokke er vanlige arter. For øvrig ble engfiol, katterot, røsslyng, engfrytle/seterfrytle, sumpmaure og fløyelsmarikåpe notert. Gaarder & Jordal (1996) fant høstmarinøkkel (VU) på to steder her i 1995, samt at de noterte vanlig marinøkkel i ei prøveflate her. Ingen av disse artene ble funnet i 2009 på tross av

iherdig leting. Marinøkklene kan variere mye i forekomst fra år til år, men det forklarer neppe at marinøkkel ikke ble funnet, når den var vanlig i 1995. Kanskje har det vært brudd i beitekontinuiteten en periode, noe som har ført til at artene har forsvunnet fra lokaliteten. Dette bør sjekkes igjen senere.

Gaarder & Jordal (1996) fant i tillegg naturengartene aurikkelsveve, dvergjamne, fjelltimotei og flekkmure.

Figur 4.10 I vestre del av terrasseskråningene stod det en del furu og spredte graner. Her fantes de magreste engene på lokaliteten.

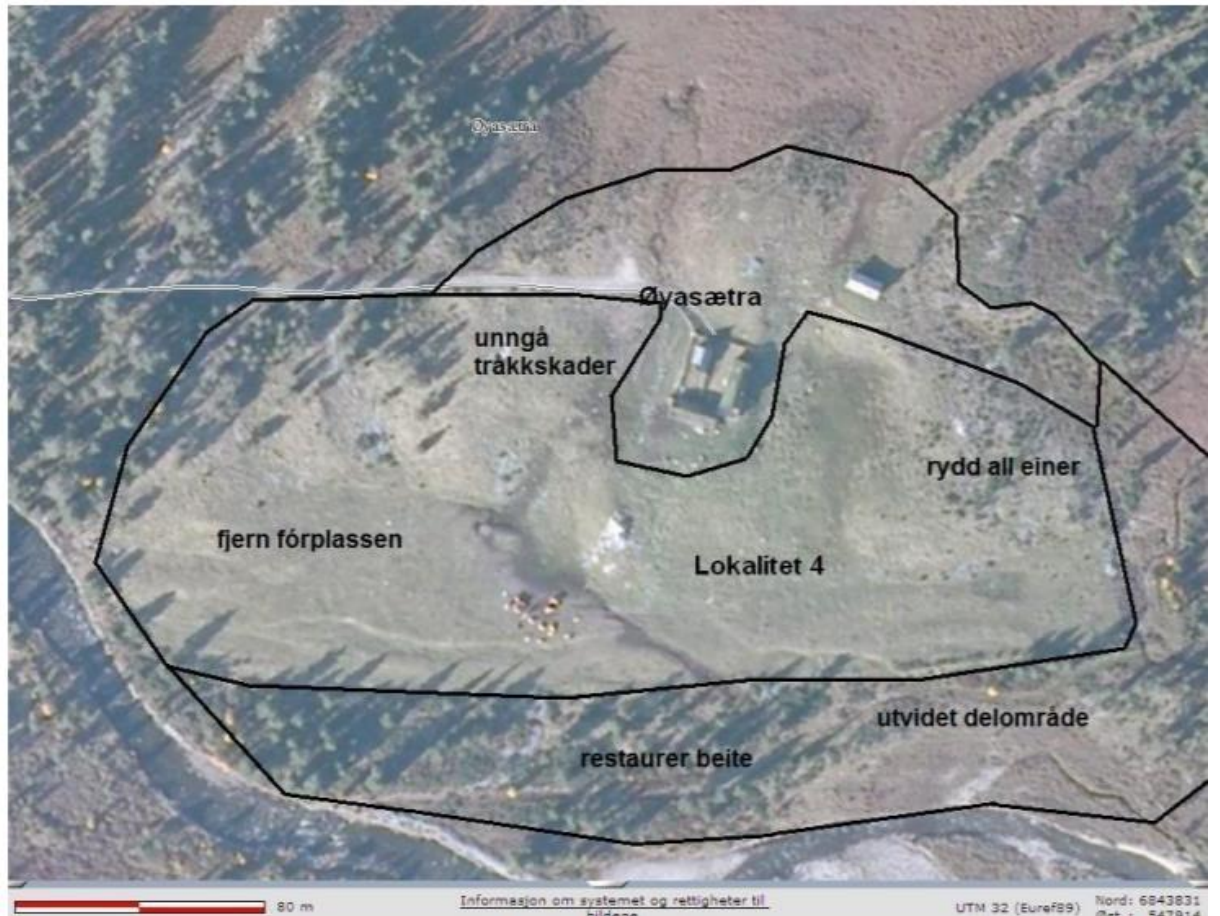
Lokaliteten hadde meget god forekomst av beitemarkssopp, med totalt 21 arter registrert – deriblant 11 vokssopper og 7 rødsdivesopper. Det mest spesielle funnet var den sjeldne og kravfulle grå narremusserong (EN), noe som viser at det er magre jordbunnsforhold og langvarig hevd. For øvrig kan nevnes lutvokssopp (*Entoloma caesiocinctum*) (NT) og gul småfingersopp.

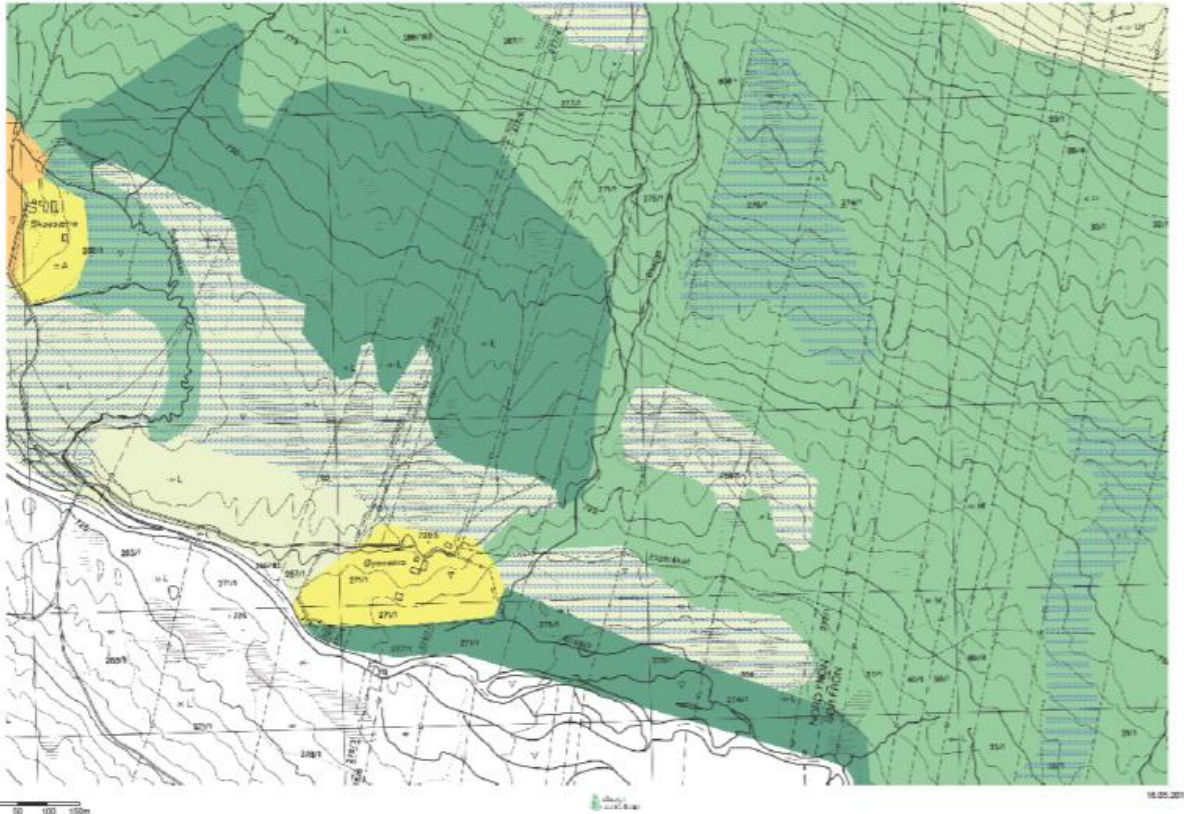
Bruk og inngrep: Hevden på setervollen er god, med moderat til hardt beitetrykk med hest og sau. Til dels for «god», siden deler av arealet virker overbeitet og har tråkkskader. De flate arealene nede på elvesletta bærer preg av tidligere gjødsling, mens terrasseskråningene synes ugjødslede med unntak nedenfor seterhusene. Utmarksarealene er ugjødslede, men beites for lite til at det er utviklet naturenger og har rikelig med einer.

Trusler: Det er viktig at innmarksarealene ikke gjødsles. Verdivurdering: Godt avbeitet og ganske store arealer med ugjødslet naturbeitemark med forekomst av to sårbare arter og en nær truet art gir grunnlag for minst verdien viktig (B). Grå narremusserong ble oppgradert til sterkt truet (EN) i ny rødliste for 2010, og det er derfor riktig å heve verdien til svært viktig (A).

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd skal økes noe i forhold til 2009- nivået, jf. Figur 4.11. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen, men ikke overbeitet og opptråkket.
2. Delområdet skal ha forekomst av høstmarinøkkel og marinøkkel.
3. Delområdet skal ha forekomst av den sterkt truede arten grå narremusserong, den nær truede arten lutvokssopp og ellers rikelig forekomst av beitemarksopp.

Figur 4.11 Delområde 4 – Øyasætra. Delområdet omfatter i tillegg til naturtype-lokaliteten Øyasætra (lok. 4) også selve setertunet og noe beitemark utenfor gjerdet nord, øst og sør for setertunet. Beitekvalitetskartet fra Skog og Landskap (nederst) viser at disse områdene kan ha middels (grønn) og høy (mørk grønn) beitekvalitet når de holdes i hevd. Forslag til tiltak

1. Detaljkartlegge plassering og omfang av leveområdet til marinøkler, grå narremusserong og lutvokssopp.
2. Sikre fortsatt god avbeiting på innmarksarealet. Stripebeiting for å fremme slåttemarkspreget kan være fordelaktig på slåttemarkdelen av området. I tillegg til hest, bør storfe benyttes for å motvirke selektiv beiting.
3. Unngå opptrekk (tråkkskader) og oppgjødsling av marka. Tilleggsfôring må derfor legges utenom avgrensningen av delområdet, og generelt unngås helt om mulig.
4. I østre del skal eineren ryddes bort, gjerne med røtter, slik at det ikke frigjøres næring fra røttene etter rydding. Vinsj, risklo, steinsvans o.l. brukes ofte med hell.
5. Delområdet utvides mot sør og øst til å omfatte det beitepregete området her som avlastende beite for setervollen. Området skal restaureres for å øke det totale nyttbare beitearealet (Fig. 4.11).

Miljøfaglig Utredning AS har i 2016 gjennomført Kartlegging av rødlistearter og vurderinger av skjøtselstiltak i Frydalen landskapsvernområde. Her står det bl.a.:

Øyasætra har god skjøtsel og god tilstand, og beite med storfe og hest i kortere perioder anbefales videreført. Her ble bl.a. de sårbare artene halmgul køllesopp *Clavaria flavipes* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* registrert.

...

Verdivurdering: God hevd og ganske store arealer med ugjødslet naturbeitemark med forekomst av to sårbare arter og en nær truet art gir grunnlag for minst verdi viktig (B). Grå narremusserong vil trolig bli oppgradert til sterkt truet (EN) i ny rødliste for 2010, og det er derfor trolig riktig å heve verdien til svært viktig (A). Følgende bevaringsmål og forslag til tiltak ble fremmet i skjøtelsesplanen (Larsen (2010):

Bevaringsmål: a. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd skal opprettholdes minst på 2009-nivå. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen. b. Delområdet skal ha forekomst av høstmarinøkkel og marinøkkel. c. Delområdet skal ha forekomst av den sårbare arten grå narremusserong.

Forslag til tiltak:

1. Sikre fortsatt god nedbeiting med hest og sau på innmarksarealet. Stripebeiting for å beholde slåttemarkspreget vil være en fordel. Det vil være positivt at storfe benyttes i tillegg til hest for å unngå for selektert beiting.
2. I østre del ville det vært positivt med manuell rydding av einer eller bruk av risklo slik at det ikke frigjøres for mye næring fra røttene etter rydding.

Sørdorp og Kvam hestavlslag har gjennom flere år drevet skjøtsel av Øyasætra ved at seterlvea er ryddet og blir beitet med storfe. For å sikre nok fôr og hindre overbeiting og tråkkskader på seterlvea blir storfeet tilleggsført på et område utenfor seterlvea.

For å sikre videreføring av skjøtelsen ved Øyasætra har sekretariatet nå blitt enig med eieren av sætra, Kitty Marie Lund om et forslag til skjøtelsavtale. Lund har allerede signert avtalen. Forslaget til avtale blir gjengitt her:

Avtale om skjøtsel av verdifull naturbeitemark (svært viktig) – lokalitet i Naturbase BN00101620 – Øyasætra, Frydalen landskapsvernområde, Nord-Fron kommune.

Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og eier av gnr. 271 bnr. 1, i Nord-Fron kommune:

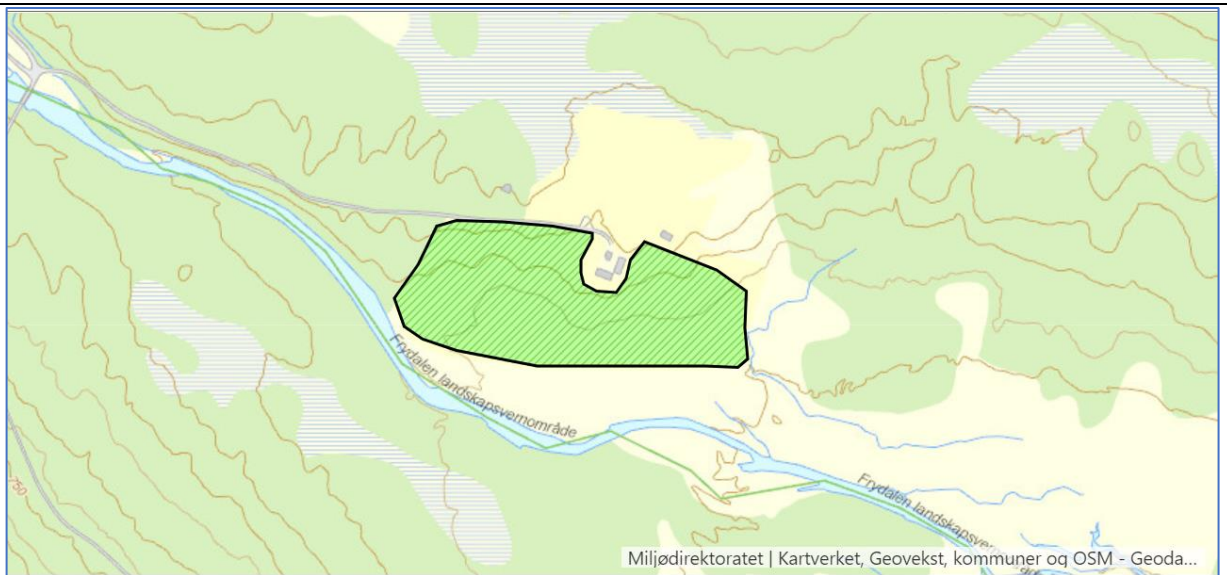
Namn	Organisasjonsnummer
Kitty Marie Lund	995 332 418

er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

Avtalen gjelder skjøtsel av naturbeitemark lokalitet i Naturbase **BN00101620**, klassifisert som «Svært viktig», på Øyasætra, del av eiendommen gnr. 271 bnr. 1 i Nord-Fron kommune, se figur 1. Målet med skjøtelsen er å ta vare på, og utvikle det biologiske mangfoldet i lokaliteten.

Skjøtelsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtelsen av området er nærmere omtalt i avtalen og utkast til Skjøtelsplan for Frydalen landskapsvernområde, Fylkesmannen i Oppland, 2013. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtelsplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, BN00101620, Øyasætra.

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 5 år, 2020 – 2024, med intensjon om forlenging.

3 Skjøtsel av lokaliteten

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtelsesplan:

1. Beite med storfe, småfe eller hest i vekstsesongen.
2. Lokaliteten skal ikke kalkes eller gjødsles.
3. Eventuell tilleggsforing av beitedyrene skal skje utenfor lokaliteten.

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtseltiltak 2020 – 2021

Årstal	Tiltak	Sats (kr/daa)	Areal (daa)	Sum (kr)
2020	Ikke tilleggsforing	140	34	4760
	Ikke gjødsling/kalking	130	34	4420
	Sum 2020	-	-	9180
2021	Ikke tilleggsforing	140	34	4760
	Ikke gjødsling/kalking	130	34	4420
	Sum 2021	-	-	9180
2022	Ikke tilleggsforing	140	34	4760
	Ikke gjødsling/kalking	130	34	4420
	Sum 2022	-	-	9180
2023	Ikke tilleggsforing	140	34	4760
	Ikke gjødsling/kalking	130	34	4420
	Sum 2023	-	-	9180
2024	Ikke tilleggsforing	140	34	4760
	Ikke gjødsling/kalking	130	34	4420
	Sum 2024	-	-	9180

5 Rapportering og kontroll

Eier skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Avtalerevisjon

Avtalepartene kan ta initiativ til revidering av avtalen. Revidering kan kreves dersom:

- Det skjer endringer som vesentlig påvirker verdiene i naturtypelokaliteten.
- Bevilgningene over statsbudsjettet blir vesentlig endret.

Avtalen skal revideres ved fornying etter fem år.

7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

8 Oppsigelse m.m.

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.

Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 og 7 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Stad, dato, underskrifter

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtelsplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

§ 47. (skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

Ved naturtypekartlegging og videre planlegging av skjøtsel er det registrert en lokalitet med naturbeitemark, Naturbase BN00101620, klassifisert som «Svært viktig», på Øyasætra, del av eiendommen gnr. 271 bnr. 1 i Nord-Fron kommune.

Sørdorp og Kvam hestavlslag har, i samråd setereieren, Nord-Fron kommune og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre gjennomført skjøtselstiltak på lokaliteten. Skjøtselstiltakene har vært rydding, beiting med storfe og tilrettelegging for tilleggsføring utenfor naturtypelokaliteten. En kartlegging fra 2016 har dokumentert at skjøtselen bidrar til å opprettholde verdien «Svært viktig» på lokaliteten.

For å sikre framhald i skjøtselen har nasjonalparkforvalteren blitt enig med setereieren om en skjøtelsavtale over fem år som innebærer

- Beiting med storfe
- Ikke gjødsling av lokaliteten
- Kompensasjon for restriksjoner i bruken av seterkvea.

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med utkastet til skjøtselplan for Frydalen landskapsvernområde, og reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtelsavtale blir godkjent.

Arkivsaknummer:	2020/6810-15	Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	06.10.2020
-----------------	--------------	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	42/2020	14.10.2020

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Øyasætra - Nord-Fron kommune - Sødorp og Kvam hestavlslag

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Nord-Fron kommune og Sødorp og Kvam hestavlslag, som framlagt i saken.

[--- slutt på innstilling ---](#)

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

I utkast til Skjøtselsplan for Frydalen LVO (2013) er lokaliteten Øyasætra gitt følgende omtale:

Område 4: Øyasætra Kommune:
Nord-Fron Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Øyasætra (lok. 4)
Naturtype: Naturbeitemark (D04)
Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405)
Verdi for biologisk mangfold: Svært viktig - A
UTM: 32 V 547845 6843965
Kunnskapskilder: Gaarder & Jordal 1995, feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009
Områdebeskrivelse/naturkvaliteter:
Beliggenhet og avgrensning: Øyasætra ligger langs Frya sørøst for Fryvolla. Delområdet omfatter i dag den inngjerdede setervollen samt noen små utmarksarealer med natureng nord for setertunet. Her er overgangen til mindre beitet fjellhei diffus, mens naturtypelokaliteten er inngjerdet og derfor skarpt avgrenset mot nærliggende miljøer.
Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer. Ned mot Frya kommer det også inn fattigere kvartsskifer og meta-arkoser (Gaarder & Jordal 1996). Området ligger dels på Fryas elveslette, hvor det er tykke fluviale avsetninger med sand og grus, dels i en sørvendt terrasseskråning der elva har gravd seg ned i de fluviale avsetningene og bunnmorenen. Partier er ganske steinrike.
Naturtyper/utforminger: Inne på setervollen er vegetasjonen dominert av finnskjegg-fjellmarikåpe-eng (G5b). mens sølvbunkeeng (G3) finnes nede på elvesletta (der det har vært gjødslet tidligere). Rikere partier finnes også i terrasseskråningene, men ikke som baserik eng. I nordvestre del står det en del furu, mens det er mye eier i nordøstre del. Utenfor gjerdet er det tette finnskjeggryer som har for svakt beitetrykk til å være av verdi som kulturlandskap.
Artsmangfold: Forholdsvis artsrike naturenger der finnskjegg, legeveronika, fjellmarikåpe, stivstarr, fjelløyentrøst, tepperot, hårsveve, harerug og blåklokke er vanlige arter. For øvrig ble engfiol, kattedot, røsslyng, engfrytle/seterfrytle, sumpmaure og fløyelsmarikåpe notert. Gaarder & Jordal (1996) fant høstmarienøkkel (VU) på to steder her i 1995, samt at de noterte

vanlig marinøkkel i ei prøveflate her. Ingen av disse artene ble funnet i 2009 på tross av iherdig leting. Marinøkklene kan variere mye i forekomst fra år til år, men det forklarer neppe at marinøkkel ikke ble funnet, når den var vanlig i 1995. Kanskje har det vært brudd i beitekontinuiteten en periode, noe som har ført til at artene har forsvunnet fra lokaliteten. Dette bør sjekkes igjen senere.

Gaarder & Jordal (1996) fant i tillegg naturengartene aurikkelsveve, dvergjamne, fjelltimotei og flekkmure.

Figur 4.10 I vestre del av terrasseskråningene stod det en del furu og spredte graner. Her fantes de magreste engene på lokaliteten.

Lokaliteten hadde meget god forekomst av beitemarkssopp, med totalt 21 arter registrert – deriblant 11 vokssopper og 7 rødkivesopper. Det mest spesielle funnet var den sjeldne og kravfulle grå narremusserong (EN), noe som viser at det er magre jordbunnsforhold og langvarig hevd. For øvrig kan nevnes lutvokssopp (*Entoloma caesiocinctum*) (NT) og gul småfingersopp.

Bruk og inngrep: Hevden på setervollen er god, med moderat til hardt beitetrykk med hest og sau. Til dels for «god», siden deler av arealet virker overbeitet og har tråkkskader. De flate arealene nede på elvesletta bærer preg av tidligere gjødsling, mens terrasseskråningene synes ugjødslede med unntak nedenfor seterhusene. Utmarksarealene er ugjødslede, men beites for lite til at det er utviklet naturenger og har rikelig med einer.

Trusler: Det er viktig at innmarksarealene ikke gjødsles. Verdivurdering: Godt avbeitet og ganske store arealer med ugjødslet naturbeitemark med forekomst av to sårbare arter og en nær truet art gir grunnlag for minst verdien viktig (B). Grå narremusserong ble oppgradert til sterkt truet (EN) i ny rødliste for 2010, og det er derfor riktig å heve verdien til svært viktig (A).

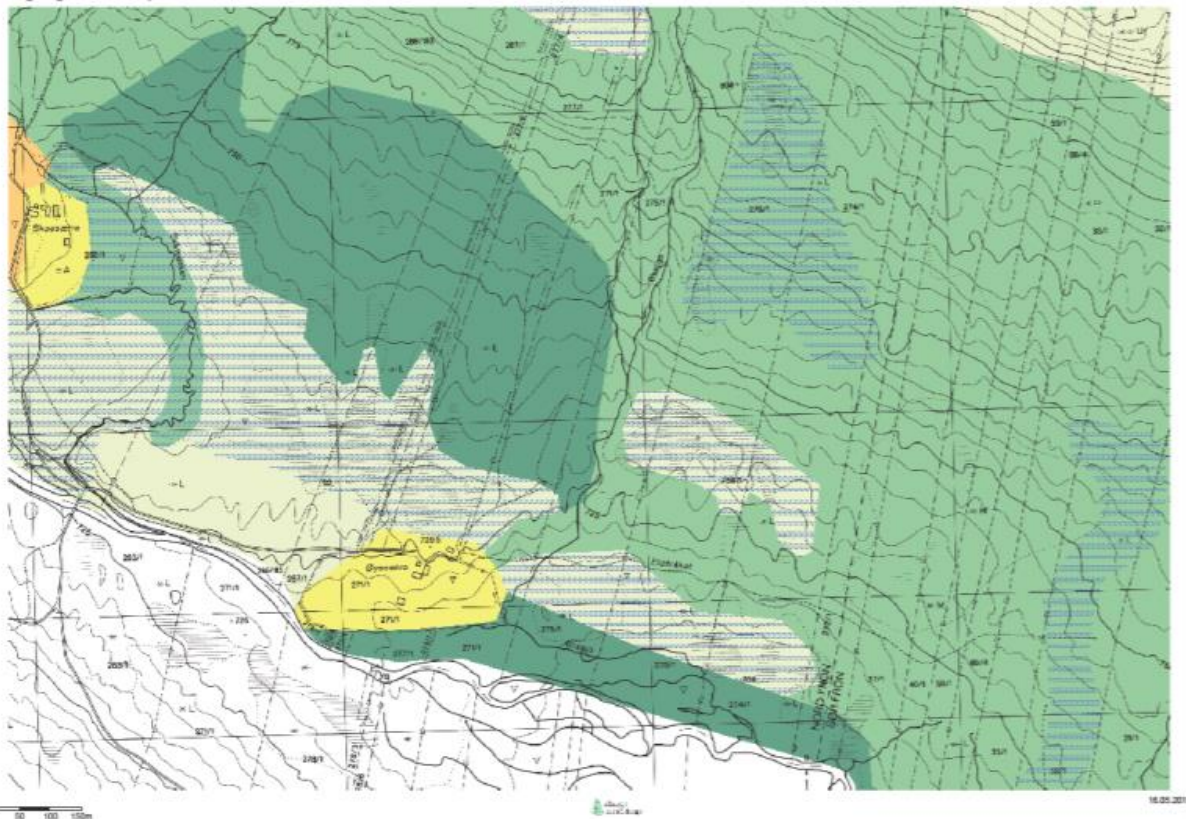
Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd skal økes noe i forhold til 2009- nivået, jf. Figur 4.11. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen, men ikke overbeitet og opptråkket.
2. Delområdet skal ha forekomst av høstmarinøkkel og marinøkkel.

3. Delområdet skal ha forekomst av den sterkt truede arten grå narremusserong, den nær truede arten lutvokssopp og ellers rikelig forekomst av beitemarksopp.

Skog og landskap

Figur 4.11 Delområde 4 – Øyasætra. Delområdet omfatter i tillegg til naturtype-lokaliteten Øyasætra (lok. 4) også selve setertunet og noe beitemark utenfor gjerdet nord, øst og sør for

setertunet. Beite kvalitetskartet fra Skog og Landskap (nederst) viser at disse områdene kan ha middels (grønn) og høy (mørk grønn) beite kvalitet når de holdes i hevd. Forslag til tiltak

1. Detalj kartlegge plassering og omfang av leveområdet til marinøkler, grå narremusserong og lutvokssopp.
2. Sikre fortsatt god avbeiting på innmarksarealet. Stripebeiting for å fremme slåttemarkspregget kan være fordelaktig på slåttemarkdelen av området. I tillegg til hest, bør storfe benyttes for å motvirke selektiv beiting.
3. Unngå opptråkking (tråkkskader) og oppgjødsling av marka. Tilleggsfóring må derfor legges utenom avgrensningen av delområdet, og generelt unngås helt om mulig.
4. I østre del skal eineren ryddes bort, gjerne med røtter, slik at det ikke frigjøres næring fra røttene etter rydding. Vinsj, risklo, steinsvans o.l. brukes ofte med hell.
5. Delområdet utvides mot sør og øst til å omfatte det beitepregete området her som avlastende beite for setervollen. Området skal restaureres for å øke det totale nyttbare beitearealet (Fig. 4.11).

Miljøfaglig Utredning AS har i 2016 gjennomført Kartlegging av rødlistearter og vurderinger av skjøtselstiltak i Frydalen landskapsvernområde. Her står det bl.a.:

Øyasætra har god skjøtsel og god tilstand, og beite med storfe og hest i kortere perioder anbefales videreført. Her ble bl.a. de sårbare artene halmgul køllesopp *Clavaria flavipes* og mørkskjellet vokssopp *Hygrocybe turunda* registrert.

...

Verdivurdering: God hevd og ganske store arealer med ugjødslet naturbeitemark med forekomst av to sårbare arter og en nær truet art gir grunnlag for minst verdi viktig (B). Grå narremusserong vil trolig bli oppgradert til sterkt truet (EN) i ny rødliste for 2010, og det er derfor trolig riktig å heve verdien til svært viktig (A). Følgende bevaringsmål og forslag til tiltak ble fremmet i skjøtelsesplanen (Larsen (2010):

Bevaringsmål: a. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd skal opprettholdes minst på 2009-nivå. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen. b. Delområdet skal ha forekomst av høstmarinøkkel og marinøkkel. c. Delområdet skal ha forekomst av den sårbare arten grå narremusserong.

Forslag til tiltak:

1. Sikre fortsatt god nedbeiting med hest og sau på innmarksarealet. Stripebeiting for å beholde slåttemarkspreget vil være en fordel. Det vil være positivt at storfe benyttes i tillegg til hest for å unngå for selektert beiting.
2. I østre del ville det vært positivt med manuell rydding av einer eller bruk av risklo slik at det ikke frigjøres for mye næring fra røttene etter rydding.

Sørdorp og Kvam hestavlslag har gjennom flere år drevet skjøtsel av Øyasætra ved at seterlvea er ryddet og blir beitet med storfe. For å sikre nok fôr og hindre overbeiting og tråkkskader på seterlvea blir storfeet tilleggsforet på et område utenfor seterlvea.

For å sikre videreføring av og tilrettelegging for skjøtelsen ved Øyasætra har sekretariatet nå blitt enig med Nord-Fron kommune og Sørdorp og Kvam hestavlslag om et forslag til skjøtelsavtale. Forslaget til avtale blir gjengitt her:

Avtale om tilrettelegging for skjøtsel av verdifull naturbeitemark (svært viktig) – lokalitet i Naturbase BN00101620 – Øyasætra, Frydalen landskapsvernområde, Nord-Fron kommune.

Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og:

Namn	Organisasjonsnummer
Nord-Fron kommune	839 893 132
Sørdorp og Kvam hestavlslag	912 478 777

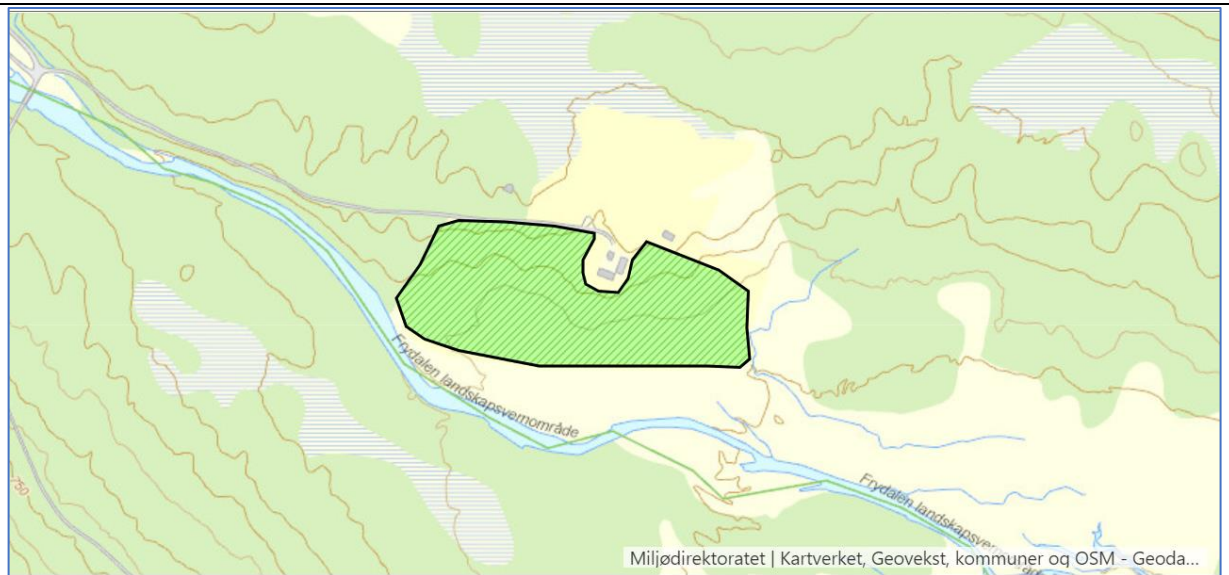
er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

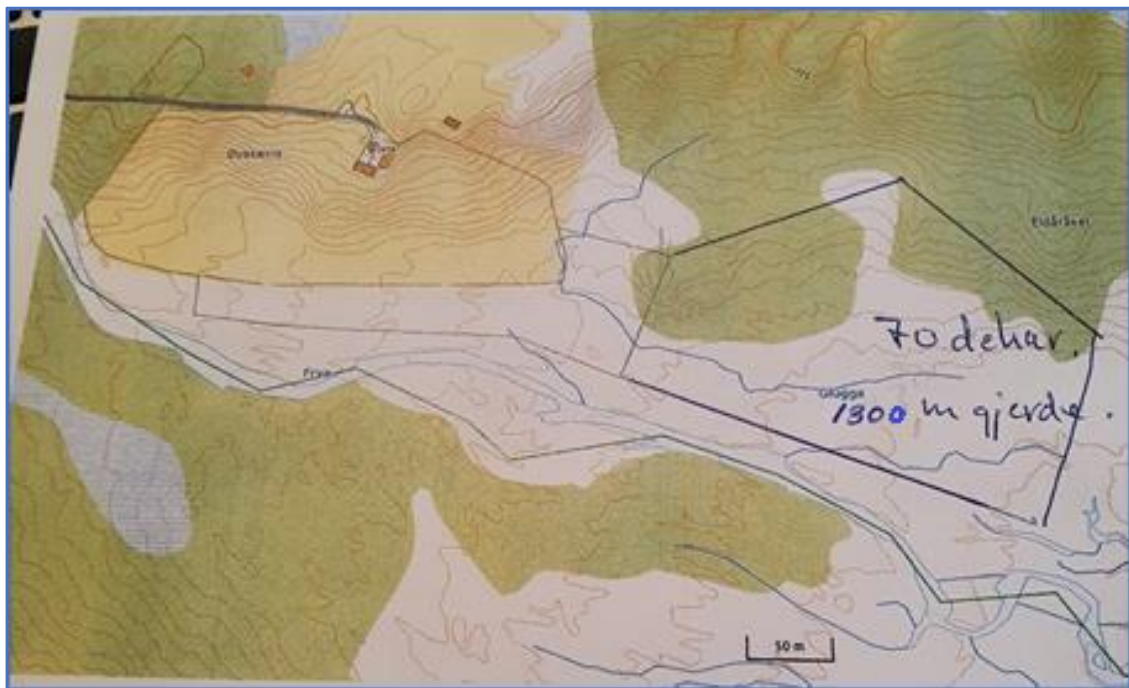
Avtalen gjelder tilrettelegging for skjøtsel av naturbeitebeitemark lokalitet i Naturbase **BN00101620**, klassifisert som «Svært viktig», på Øyasætra, del av eiendommen gnr. 271 bnr. 1 i Nord-Fron kommune, se figur 1. Målet med tiltaket er å legge til rette for beiting av naturtypelokaliteten, ved å gjerde inn et tilleggsareal som avlastingsbeite, se figur 2.

Hensikten med tilleggsarealet er å forebygge tråkkskader og overbeiting på naturtypelokaliteten, samtidig som beitedyrene sikres nok beite og mulighet for tilleggsføring utenfor naturtypelokaliteten.

Skjøtelsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtelsen av området er nærmere omtalt i avtalen og utkast til Skjøtelsplan for Frydalen landskapsvernområde, Fylkesmannen i Oppland, 2013. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtelsplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, BN00101620, Øyasætra.

Figur 2. Tilleggsareal – avlastingsbeite Øyasætra.

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 2 år, 2020 – 2021.

3 Tiltak

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtselsplan:

4. Innkjøp av nødvendig gjerdemateriell (2020).
5. Utføring av gjerdearbeidet (2021).

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtselstiltak 2020 – 2021

Årstal og part	Tiltak	Sats (kr/mengde)	Mengde	Sum (kr)
----------------	--------	------------------	--------	----------

2020 Nord-Fron kommune	Innkjøp gjerde (eks. mva.)	1400	15	21.000
	Beitegrinder (eks. mva.)	1800	5	9.000
	Stolper (eks. mva.)	31	750	23.250
	Kroker til grinder + diverse (eks. mva.)			7.000
	Sum 2020	-	-	60.250
2021 Sørdorp og Kvam hestavlsag	Arbeid med gjerding	100	1500 m	150.000
	Diverse arbeid	Rundsum	-	25.000
	Sum arbeid			175.000
	Sum 2021 (60 % av arbeidsutgift)			105.000

5 Rapportering og kontroll

Partene skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

7 Oppsigelse

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.

Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Vinstra, den/..... 2020

Morten Sandbakken
Sørdorp og Kvam hestavlsag

Geir Johan Groven
Nord-Fron kommune

Hjerkin, den/..... 2020

Trond Stensby
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtelsplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til området skjøtsel.

§ 47. (skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak. Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

Ved naturtypekartlegging og videre planlegging av skjøtsel er det registrert en lokalitet med naturbeitemark, Naturbase BN00101620, klassifisert som «Svært viktig», på Øyasætra, del av eiendommen gnr. 271 bnr. 1 i Nord-Fron kommune.

Sørdorp og Kvam hestavlslag har, i samråd setereieren, Nord-Fron kommune og Rondane-Dovre nasjonalparkstyre gjennomført skjøtselstiltak på lokaliteten. Skjøtselstiltakene har vært rydding, beiting med storfe og tilrettelegging for tilleggsforing utenfor naturtypelokaliteten. En kartlegging fra 2016 har dokumentert at skjøtselen bidrar til å opprettholde verdien «Svært viktig» på lokaliteten. For å sikre framhald i skjøtselen har nasjonalparkforvalteren blitt enig med setereieren om en skjøtelsavtale over fem år. Denne er lagt fram for nasjonalparkstyret i en egen sak.

Sørdorp og Kvam hestavlslag skal fremdeles sørge for beiting av naturtypelokaliteten. For å kunne fortsette denne bruken er de avhengig av å utvide området for tilleggsbeite og tilleggsforing. Dette vil hindre overbeiting og tråkkaskader på naturtypelokaliteten. Sørdorp og Kvam hestavlslag har sikret seg en 10-årig avtale med berørte grunneiere, om bruk av det aktuelle arealet.

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med utkastet til skjøtselplan for Frydalen landskapsvernområde, og reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtelsavtale blir godkjent.

Arkivsaksnummer:	2020/6810-17	Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	06.10.2020
------------------	--------------	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	43/2020	14.10.2020

Frydalen LVO - godkjenning av skjøtselsavtale - Kjæstadsetra - Mathias Petter Kjæstad

Innstilling fra forvalter

Med hjemmel naturmangfoldloven § 47 godkjenner Rondane-Dovre nasjonalparkstyre forslaget til skjøtselsavtale med Mathias Petter Kjæstad, som framlagt i saken.

[--- slutt på innstilling ---](#)

Dokumenter i saken

Saksopplysninger

I utkast til Skjøtselsplan for Frydalen LVO (2013) er lokaliteten Kvamsnysætrin gitt følgende omtale:

Område 6: Kvamsnysætrin
Kommune: Nord-Fron
Naturtypelokalitet(er) innenfor delområdet: Kjæstadsætra (lok. 6)
Naturtype: Naturbeitemark (D04)
Utforming: Finnskjegg-sauesvingeleng (D0405)
Verdi for biologisk mangfold: Viktig - B UTM: 32 V 543680 6847710
Kunnskapskilder: Gaarder & Jordal 1995, feltsjekk Bjørn Harald Larsen 31.8.2009
Områdebeskrivelse/naturkvaliteter: Beliggenhet og avgrensning: Kvamsnysætrin ligger på nordsida av Frya ved Flakken like nedenfor Furusjøen. Delområdet omfatter flere enkeltsetrer og en del nydyrkingsarealer i tillegg til gjengroende eller svakt hevdede utmarksarealer mellom setrene. Den kartlagte naturtypelokaliteten ligger sentralt i den øvre delen av setergrenda, og er avgrenset mot tilliggende setervoller med gjerde mot sør og vest. I nord er det tatt med et utmarksareal ovenfor setertunet med naturbeitemark.
Naturgrunnlag: Berggrunnen i området er variert, men består i hovedsak av sedimentære og mineralrike kambrosilurske bergarter – vesentlig fyllitt og kvartsglimmerskifer. Ned mot Frya kommer det også inn fattigere kvartsskifer og meta-arkoser (Gaarder & Jordal 1996).
Området ligger i en slak sørvestvendt fjellskråning, og de øvre delene av setergrenda ligger opp mot snaufjellet under Nordre Geitberget. Det er tykke lag med morenemateriale i området. Naturtyper/utforminger:
Naturtypelokaliteten er variert og består av ei smal stripe med beitemark som går fra vegen opp til setergrenda (835 moh) til utmarksarealene ovenfor setertunet på Kjæstadsætra (920 moh). Nederst er det en setervoll med slak helling som virker noe jordbearbeidet, men som har bevart naturengpreg og har finnskjegg-fjellmarikåpe-eng (G5b) med innslag av mange småflekker med rikere vegetasjon. Videre oppover vollen går det over svakt gjødslet sølvbunkeeng (G3), før terrenget blir brattere igjen og det igjen går over i finnskjegg-fjellmarikåpeeng. Ovenfor setertunet finner vi de magreste partiene, med tørrengpreg (bl.a. noe gulmaure) og gulakseng (G4a).

Andre deler av setergrenda bestod hovedsakelig av kulturenger og sølvbunkeenger, samt en del utmarksarealer med tette finnskjeggyrer. Sentralt (rett øst for naturtypelokaliteten) er det en gjødslet bjørkehage med svak hevd.

Artsmangfold: Naturengene på Kjæstadsætra var de mest artsrike som ble funnet i Frydalen. Dominerende eller vanlige arter var finnskjegg, stivstarr, fjellmarikåpe, fjelltimotei, prestekrage, gulaks, legeveronika, sauesvingel, blåklokke, fjelløyentrøst, harerug og engfrytle/seterfrytle. I de rikere partiene gikk også dvergjamne, aksfrytle, fjellrapp, gulmaure og småengkall inn. I nedre del ble fjellmarinøkkel funnet med 8 ind. på UTM 32V 543672 6847719. Helt nederst, ved en innhengning, ble det funnet ett eksemplar av høstmarinøkkel (VU) på UTM 32V 543595 6847667.

Også ganske god forekomst av beitemarksopp, med 6 vokssopper og 2 rødskivesopper påvist. Ingen sjeldne arter ble funnet, men bl.a. grå vokssopp var vanlig.

Figur 4.14 Godt beitede naturenger med spredte einerbusker i nedre del av området. Her var det småflekker med rikere vegetasjon hvor bl.a. dvergjamne og småengkall gikk inn.

Gaarder & Jordal (1996) undersøkte setergrenda i 1995 og beskrev den som lite interessant som helhet men med utmarksarealene av en viss verdi. De hadde ei prøveflate i øvre del av naturtypelokaliteten, og her ble 7 naturengarter og 4 seterplanter registrert, og alle disse ble også funnet i 2009. Ingen marinøkler ble funnet den gangen. Dette kan skyldes at de nedre delene av lokaliteten ble dårligere undersøkt.

Bruk og inngrep: De nedre delene av naturtypelokaliteten virker lett jordbearbeidet, mens de sentrale delene har vært tidligere gjødslet. Det er et godt beitetrykk her, og arealet er i god hevd. Andre deler av setergrenda har gjødslede kulturenger eller gjengroende naturbeitemark.

Trusler: Det er viktig at beitetrykket opprettholdes for å unngå gjengroing. Gjødsling vil være en stor trussel mot arts mangfoldet, og særlig for forekomsten av de sjeldne marinøklerne vil dette være ødeleggende. Verdivurdering: Partier med artsrik, ugjødslet naturbeitemark i god hevd og forekomst av minst én sårbar rødlisteart gir grunnlag for verdi viktig (B).

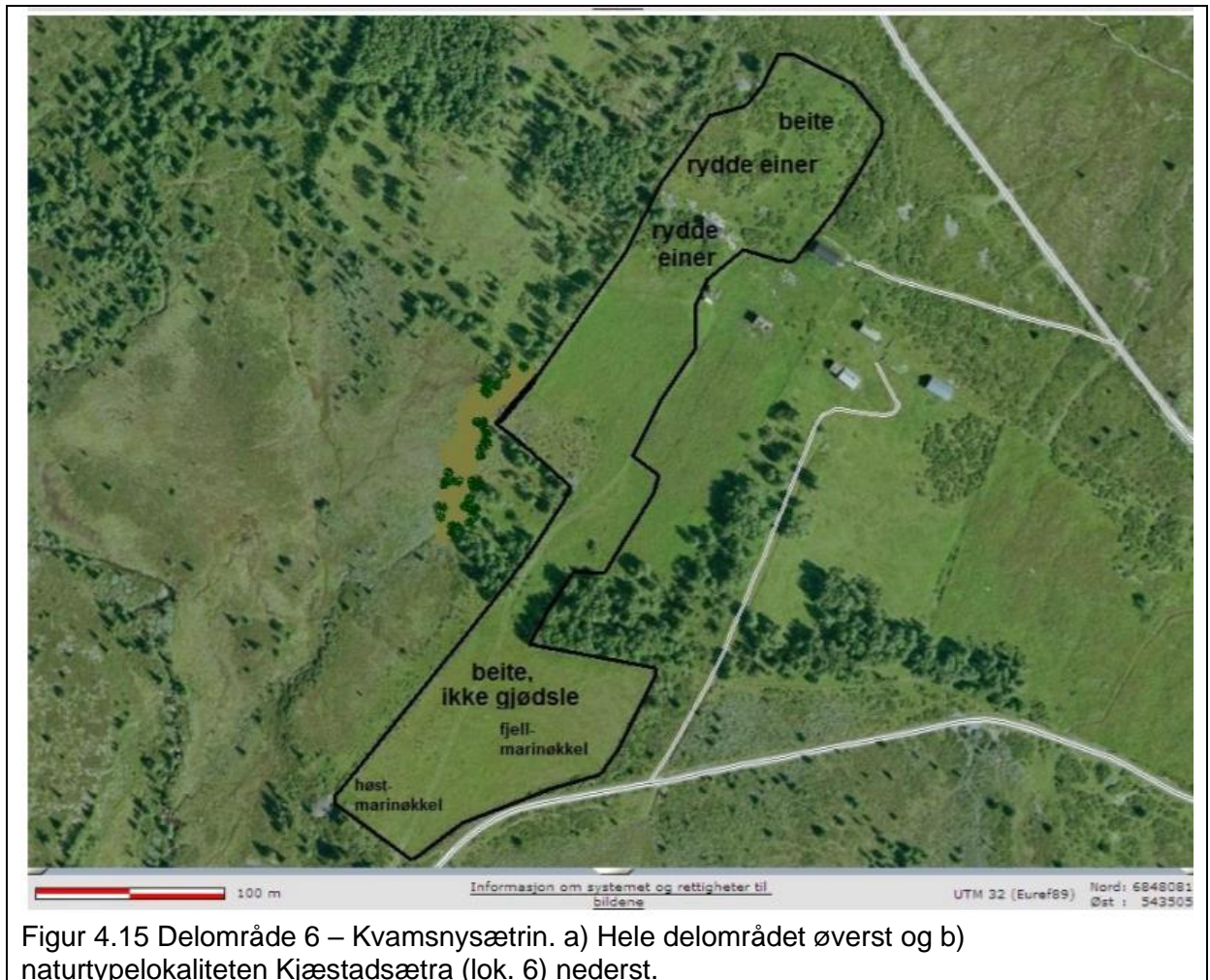
Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødset natureng i god hevd, jf. lok. 6 i Figur 4.15 b), bør opprettholdes minst på 2009-nivå. Områder med rødlista marinøkler og evt. andre rødlista arter skal ikke gjødsles eller fulldyrkes.
2. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen, men ikke snaubeitet.
3. Det nedre arealet skal bevare sitt slåttemarkspreg, uten einer og andre vedaktige planter.
4. Delområdet skal ha en livskraftig populasjon av fjellmarinøkkel (5-10 ind.).
5. Forekomsten av høstmarinøkkel (VU) skal opprettholdes ved å bevare naturtypen den vokser i.

Forslag til tiltak:

1. Sikre fortsatt god og jevn avbeiting på Kjæstadsætra, eventuelt i kombinasjon med hest for å redusere sølvbunkedominansen i det sentrale partiet. I mangel på slått, er beiting som etterligner slåttepåvirkningen å foretrekke, dvs. kortvarig intens beiting som for eksempel stripebeiting.
2. Rydde mer einer, og sørge for en bedre og jevnere avbeiting av beitemarka i øvre del av vollen på Kjæstadsætra.

Figur 4.15 Delområde 6 – Kvamsnysætrin. a) Hele delområdet øverst og b) naturtypelokaliteten Kjæstadsætra (lok. 6) nederst.

Miljøfaglig Utredning AS har i 2016 gjennomført Kartlegging av rødlistearter og vurderinger av skjøtselstiltaki Frydalen landskapsvernområde. Her står det bl.a.:

Trusler: For å unngå gjengroingstendenser er det viktig at beitetrykket opprettholdes. Gjødsling vil være en stor trussel mot mangfoldet, og særlig for forekomsten av de sjeldne marinøkklene vil dette være ødeleggende. **Verdivurdering:** Partier med artsrik, ugjødslet naturbeitemark i god hevd og forekomst av to rødlistearter, deriblant en sårbar art, gir grunnlag for verdi viktig (B).

Bevaringsmål:

1. Arealet av ugjødslet naturbeitemark i god hevd, jf. avgrensningen av lok. 6 i Figur 4.15, skal opprettholdes minst på 2009-nivå. Med god hevd menes at naturengarealene skal være godt og jevnt avbeitet i løpet av beitesesongen.
2. Det nedre arealet skal bevare sitt slåttemarkspreg, og det er et mål at det ikke kommer opp einer og andre vedaktige planter her.
3. Delområdet skal ha en livskraftig populasjon av fjellmarinøkkel (5-10 ind.).
4. Forekomsten av høstmarinøkkel skal opprettholdes ved å bevare naturtypen den vokser i.

Forslag til tiltak:

1. Sikre fortsatt god og jevn nedbeiting med storfe på Kjæstadsætra, eventuelt i kombinasjon med hest for å redusere sølvbunkedominansen i sentrale partier. Skjøtelsesformer som etterligner slåttepåvirkningen er å foretrekke, for eksempel stripebeiting.
2. Rydde einer og sørge for en bedre og jevnere avbeiting på utmarksarealene i øvre del av naturtypelokaliteten.

5.2 Registreringer i 2016

Vollen var beitet med sau, og engene var jevnt og godt nedbeitet. Det ble ikke registrert marinøkler på lokaliteten i 2016, og av beitemarksopp ble kun 3 av de vanligste artene registrert.

5.3 Vurdering Beitetrykket er godt, og det har blitt ryddet en del einer manuelt på setervollen. Fraværet av marinøkler i 2016 kan skyldes at de hadde et dårlig år i Frydalen. Beite med sau gjennom hele vekstsesongen gir som regel enger som i for stor grad domineres av gras. Dette er i ferd med å skje på Kjæstadsætra, og det vil være en fordel om storfe og/eller benyttes i stedet – eventuelt at sau bare går her i kortere perioder vår og høst. Marinøkler er saftige bregner som er gode på smak, og særlig sau beiter raskt ned marinøkler. Over tid vil det være uheldig og kan gjøre at høstmarinøkkel og fjellmarinøkkel går ut. Verdien vurderes fortsatt under litt tvil til viktig (B).

Nord-Fron kommune har i samråd med sekretariatet sendt et forslag til skjøtselsavtale til eieren av Kjæstadsetra, Mathias Petter Kjæstad. Videre framdrift i saken er avhengig av setereierens stilling til avtalen. Forslaget blir gjengitt her:

Avtale om skjøtsel av verdifull naturbeitemark (viktig) – lokalitet i Naturbase BN00101659 – Kjæstadsætra, Frydalen landskapsvernområde, Nord-Fron kommune.
Mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde v. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre og eier av gnr. 328 bnr. 4, i Nord-Fron kommune:

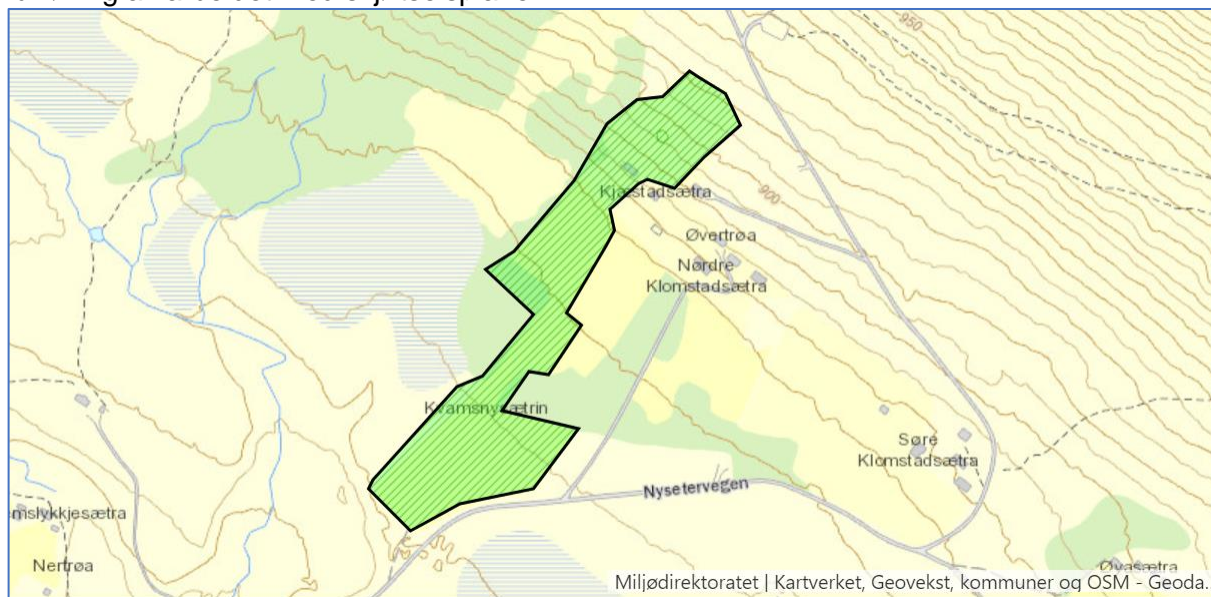
Namn	Organisasjonsnummer
Mathias Petter Kjæstad	970 039 031

er det inngått følgende avtale:

1 Område og formål

Avtalen gjelder skjøtsel av naturbeitebeitemark lokalitet i Naturbase **BN00101659**, klassifisert som «Viktig», på Kjæstadsætra, del av eiendommen gnr. 328 bnr. 4 i Nord-Fron kommune, se figur 1. Målet med skjøtselen er å ta vare på, og utvikle det biologiske mangfoldet i lokaliteten.

Skjøtselsavtalen skal sikre en langsiktig forvaltning med driftsmåter egnet til å ta vare verdiene i naturtypelokaliteten. Målet med skjøtselen av området er nærmere omtalt i avtalen og utkast til Skjøtselsplan for Frydalen landskapsvernområde, Fylkesmannen i Oppland, 2013. Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil i samarbeid med eier av lokaliteten sørge for fullføring av arbeidet med skjøtselsplanen.

Figur 1. Naturbase lokalitet, BN00101659, Kjæstadsætra.

2 Avtaletid

Avtalen gjelder i 5 år, 2020 – 2024, med intensjon om forlenging.

3 Skjøtsel av lokaliteten

Det skal utføres følgende tiltak i samsvar med skjøtselsplan:

6. Rydding av einer, inntil 4 daa.

7. Beite med storfe, småfe eller hest i vekstsesongen.
8. Lokaliteten skal ikke kalkes eller gjødsles.
9. Eventuell tilleggsforing av beitedyrene skal skje utenfor lokaliteten.

4 Godtgjøring

Godtgjøring (se tabell 1) etter denne avtalen skal tas fra midler bevilget til dette formålet over statsbudsjettet, og forvaltet gjennom bestillingsdialogen mellom forvaltningsmyndigheten for Frydalen landskapsvernområde og Miljødirektoratet/Statens Naturoppsyn. Det blir derfor tatt forbehold om tilstrekkelige bevilgninger det enkelte år. Tilskudd fra miljøvernforvaltningen og landbruksforvaltningen skal samordnes.

Tabell 1. Godtgjøring av skjøtselstiltak 2020 – 2021

Årstal	Tiltak	Sats (kr/daa)	Areal (daa)	Sum (kr)
2020	Ikke tilleggsforing	140	32	4480
	Ikke gjødsling/kalking	130	32	4160
	Sum 2020	-	-	8640
2021	Ikke tilleggsforing	140	32	4760
	Ikke gjødsling/kalking	130	32	4420
	Rydding av einer	1200	4	4800
	Sum 2021	-	-	13440
2022	Ikke tilleggsforing	140	32	4480
	Ikke gjødsling/kalking	130	32	4160
	Sum 2022	-	-	8640
2023	Ikke tilleggsforing	140	32	4480
	Ikke gjødsling/kalking	130	32	4160
	Sum 2023	-	-	8640
2024	Ikke tilleggsforing	140	32	4480
	Ikke gjødsling/kalking	130	32	4160
	Sum 2024	-	-	8640

5 Rapportering og kontroll

Eier skal hvert år levere en enkel skriftlig rapport til forvaltningsmyndigheten over gjennomførte tiltak. Forvaltningsmyndigheten kan kreve at tiltaket er gjennomført og kontrollert før godtgjøring blir utbetalt.

Godtgjøringen etter denne avtalen blir forvaltet i samsvar med "Reglement for økonomistyring i staten", og Riksrevisjonen har anledning til å kontrollere at godtgjøringen blir brukt i samsvar med denne avtalen.

6 Avtalerevisjon

Avtalepartene kan ta initiativ til revidering av avtalen. Revidering kan kreves dersom:

- Det skjer endringer som vesentlig påvirker verdiene i naturtypelokaliteten.
- Bevilgningene over statsbudsjettet blir vesentlig endret.

Avtalen skal revideres ved fornying etter fem år.

7 Mislighold

Ved vesentlig mislighold kan avtalen heves og tilskudd kreves tilbakebetalt. Partene kan bli enige om at misligholdet skal rettes opp innen en avtalt frist.

8 Oppsigelse

Avtalen kan sies opp med seks måneders varsel av hver av partene.

Forvaltningsmyndigheten kan bare si opp avtalen dersom det oppstår forhold knyttet til pkt. 6 og 7 i avtalen.

Avtalepartene kan også bli enige om at avtalen skal ta slutt.

Stad, dato, underskrifter

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2. Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 5. Forvaltningsplan

Forvaltningsmyndigheten kan iverksette tiltak for å fremme formålet med vernet. Det skal utarbeides en forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for oppsyn, skjøtsel, tilrettelegging, informasjon mv. Forvaltningsplanen skal godkjennes av Direktoratet for naturforvaltning.

Forvaltningsplan

s. 24

For å møte disse utfordringene legges følgende strategi til grunn...

- Få utarbeidet handlingsplan/skjøtelsesplan for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold i Grimsdalen og Frydalen

Naturmangfoldloven

§ 36

For de deler av landskapsvernområdet der bruk er en vesentlig forutsetning for å ivareta verneformålet, skal det senest samtidig med vedtak om vern etter første ledd legges frem et utkast til plan for skjøtsel for å sikre verneformålet. Planen kan omfatte avtale om bruk av arealer, enkeltelementer og driftsformer. Planen eller avtalen kan inneholde bestemmelser om økonomisk godtgjørelse til private som bidrar til områdets skjøtsel.

§ 47. (skjøtsel av verneområder)

I verneområder etter dette kapitlet kan forvaltningsmyndigheten foreta skjøtsel og grensemerking av verneområdet. Forvaltningsmyndigheten skal, hvis mulig, inngå avtale med grunneieren om at denne utfører nærmere bestemte skjøtselstiltak. Forvaltningsmyndigheten kan også inngå avtale med interesserte organisasjoner eller andre om at disse utfører slike skjøtselstiltak.

Som skjøtsel kan foretas tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er formålet med vernet, herunder tiltak for å kanalisere ferdsel, fjerning av vegetasjon eller fremmede treslag og restaurering etter naturinngrep. Skjøtselstiltak som innebærer høsting av naturlige ressurser eller en vesentlig endring i naturtilstanden slik den var da vernearbeidet tok til, jf. § 42 eller § 45 første ledd, kan ikke skje etter denne paragraf.

Berører skjøtselstiltak privat eiendom eller rettigheter i verneområdet, skal eieren eller rettighetshaveren så vidt mulig varsles på forhånd.

Økonomiske fordeler ved gjennomføring av skjøtselstiltak tilfaller grunneieren eller rettighetshaveren.

Beslutninger om å iverksette skjøtselstiltak etter første og andre ledd er ikke enkeltvedtak

Utkast til plan for skjøtsel av verneområdet skal om mulig legges frem samtidig med at verneforskriften blir fastsatt.

Vurdering

Ved naturtypekartlegging og videre planlegging av skjøtsel er det registrert en lokalitet med naturbeitemark, Naturbase BN00101620, klassifisert som «Viktig», på Kjæstadsætra, del av eiendommen gnr. 328 bnr. 4 i Nord-Fron kommune.

Det har tidligere ikke vært drevet skjøtsel på lokaliteten i regi av vernemyndigheten. Det har likevel vært en bruk som har fremmet biologisk mangfold, og gitt lokaliteten en verdi som «Viktig». En kartlegging fra 2016 har dokumentert at bruken bidrar til å opprettholde verdien «Viktig» på lokaliteten.

For å sikre en aktiv skjøtsel har nasjonalparkforvalteren laget et utkast til en skjøtelsavtale over fem år som innebærer

- Rydding av einer, inntil 4 daa.
- Beite med storfe, småfe eller hest i vekstsesongen.
- Lokaliteten skal ikke kalkes eller gjødsles.
- Eventuell tilleggsføring av beitedyrene skal skje utenfor lokaliteten.

Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering er avtalen i tråd med utkastet til skjøtselplan for Frydalen, og reglene i naturmangfoldloven om skjøtsel og avtaler med private grunneiere.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren tilrår at forslaget til skjøtelsavtale blir godkjent.

Arkivsaksnummer:	2020/6609-5	Saksbehandler:	Eirin Berge	Dato:	29.09.2020
------------------	-------------	----------------	-------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	44/2020	14.10.2020

Sak-Forberedende klagebehandling-Tillatelse organisert ridning-Sulseter rideleir

Innstilling fra forvalter

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre viser til klage datert 14.juli 2020 og finner klagen begrunnet. Med hjemmel i forvaltningslovens § 33, 2.ledd omgjør Rondane og Dovre nasjonalparkstyre delegert vedtak datert 26.juni 2020.

Nytt vedtak lyder:

I medhold av verneforskriften for Rondane nasjonalpark, § 3 punkt 5.2, 2.ledd gis Morten og Kari Sandbakken v/Sulseter rideleir tillatelse med vilkår til organisert ferdsel med hest i deler av Rondane nasjonalpark i årene 2020 – 2023.

Følgende vilkår gjelder for tillatelsen:

1. Det gis tillatelse til inntil 8 «Rondaneturer» som beskrevet i tidligere søknader der maks antall hester/ryttere er 20 stykk.
2. «Rondaneturene» kan tidligst starte fra og med St.Hans det enkelte år.
3. Ved spesielt våte perioder på sommeren skal det vises spesielt hensyn ved valg av trase.
4. Det gis tillatelse til 2 helger med utdriving av kveg og 2 helger med inndriving av kveg i perioden tillatelsen gjelder. Maksimalt antall hester/ryttere er 15 stykk pr helg.
5. Det gis tillatelse til 1 tilsynstur pr år for utkløving av salt som en del av gjetingen i Vuludalen. Maksimalt antall ryttere er 8 stykk med ledere.
6. Unødige forstyrrelser av dyrelivet skal unngås. Påtreffes villrein skal hestefølge stoppe opp og vente til villreinen har trukket seg ut av området.
7. Innen 1. desember de årene tillatelsen gjelder, skal det sendes inn en kort rapport fra de gjennomførte turene i vedlagte rapporteringsmal. Rapporten skal inneholde hvilke traséer som er brukt, antall deltakere, dato for turene og om villrein er blitt observert. Rapporten sendes Rondane-Dovre nasjonalparkstyre v/Fylkesmannen i Innlandet, Postboks 987, 2604 Lillehammer eller via følgende e-post: fminpost@fylkesmannen.no

Vi gjør oppmerksom på at denne tillatelsen bare gjelder i forhold til verneforskriften for Rondane nasjonalpark. Eventuelle tillatelser fra grunneier eller andre myndigheter er søker selv ansvarlig for å innhente.

--- slutt på innstilling ---

Vedlegg i saken

- Rapporteringskjema for 2020-2023

- Søknad fra Sulseter rideleir om organsiert ridning i Rondane nasjonalpark datert 5.juni 2020
- Delegert vedtak om tillatelse med vilkår til organsiert ridning i 2020-2023 datert 26.juni 2020
- Klage på vedtak fra Sulseter rideleir mottatt 14.juli 2020
- Epost av 2.oktober 2020 beskrivelse av ny trasé tilsynstur
- Styrevedtak om tillatelse til organsiert ridning 2018-2019 datert 13.september 2018

Saksopplysninger

Klagen fra Sulseter rideleir gjengis i sin helhet under:

«Viser til sak nr. 2020/6609-2 432-3

I den så har vi fått avslag med å ha med turister / deltagere på tilsynsturene. Vi ønsker å redegjøre noe mer om den turen her, som vi håper på en annen løsning. I søknaden som ble sendt på forsommeren ble det referert til tidligere søknad, Arkivsaknr.:2011/3318, der det søkes om to tilsynsturer.

I praksis så har vi bare klart å få til en tur i løpet av sommeren og det har ikke alltid vært med gjester heller, som sommeren 2019.

Om vi har hatt med gjester har vi bare vært 8 stk. inkludert ledere.

I tillatelsen som vi fikk nå så står det under Cowboyturene (s.2) hvordan vi rir. Dette ble gjort tidligere da dyrene ikke hadde radiobjeller, og området som beskrives har i dag signal fra GSM nettet så dermed har eierne noe mer oversikt over hvor dyra er og dermed ikke nødvendig for oss å se der. Nå konsentrerer vi oss om selve Vuludalen da det ikke er dekning for signal på bjellene i dette området. Erfaringen vi har gjort er at det er veldig lite skade på dyrene som går der så vi har konsentrert oss med å ri ut å fylle opp igjen saltplassene. Det er 5 saltplasser som vi har ansvar for med 50 kg på hver plass. Vi rir bort til de dyrene vi ser i området om vi får tid.

Dere refererer til hjemmesiden at det kløves inn proviant for cowboyenes velbehag, dette stemmer ikke. Dette er noe som har blitt skrevet av han som har laget hjemmesiden vår. Ved nærmere titt på bildene ser dere fire vedsekker og salt til kvegene, dette ble gjort Kristihimmelfartsdagen i 2011. Bakgrunnen for dette var at skuterføre ble borte så Hestavelslaget ikke fikk inn det siste saltet. Om dere ser nærmere på bildene som refereres til på hjemmesidene våre, er dette fire sekker med ved, resten er salt. Tyngre ting enn dette har aldri vært fraktet inn.

Vi har hatt tilsyn på dyrene hvert år. Det er kun i 2010, 2011 og 2015 som vi har hatt med gjester, ellers har vi tatt dette selv uten betalende gjester. Derfor søker vi nå på nytt om en tur, på maks åtte deltagere med ledere. Ruten blir som følgende. Start fra Øyasetra lørdag, rir inn til Eldåbu samlet, der deles gruppen i to. Den ene gruppen fortsetter råket inn til Vulubu, og ned til den nedre bua hvor vi har saltlager. Den gruppa server de tre nederste saltplassene. Den andre gruppa tar med seg salt fra Eldåbu, fyller opp på Gomyren, videre inn til Vulubu, ri ut salt fra der og opp i Hornflågen. Denne jobben må gjøres lørdag, og da har dagen gått. Camp vil bli ett sted langs Vulua. Det er nødvendig med en overnatting for hestene, i forhold til

dyrevelferden. Det blir for langt for hestene å gå tur/retur på en dag. Forhåpentligvis er jobben gjort på lørdag. På søndag vil vi derfor velge raskeste vei tilbake.

Om vi skal se på de alternative mulighetene for å frakte salt inn til kveget, mener vi at dette er den mest effektive måten å gjøre det på. Vi gjør det på kortest mulig tid, raskt inn og raskt ut siden vi kan dele oss i to grupper. I privat regi vil jobben ta flere dager.

I vedtaket synser saksbehandleren om at det avstedkommer mer ferdsel tidligere på sommeren enn hva som beskrives i søknaden. Dette har aldri vært gjort, uten om dagen 2.juni 2011 (grunnet mangel på skuterføre). Vi håper at dere ved disse nye opplysningene revurderer vedtaket og ser fordelen med å utføre arbeidet slik vi nå har gjort frem til nå.»

Epost fra klager datert 2.oktober 2020, beskrivelse av nytt trasévalg tilsynstur:

«Viser til e-post fra nasjonalpark forvalteren og bekrefter aktiviteten som vi driver er de to punktene som er satt opp.

Men det er en endring under punkt 1 der på «Cowboyturene» der ut ifra den søknaden som lå til grunn i 2011.

Det er fortsatt det samme når det gjelder ut og inndriving av dyrene, men det er ikke nødvendig med to tilsynsturer som det ble søkt om den gangen og som vi har forklart i klagen tidligere i sommer. Og jeg skal gi en kort beskrivelse hvordan vi har gjort det.

Hestavelslaget kjører inn saltsteinene om vinteren og fyller opp magasinene på saltplassene, 5 stk på hver saltplass. Disse blir da forseglet så de holder seg til våren da vi åpner dem når vi er inne med feet. Resten blir lagret i ved-skålene på buene Eldåbu, Vulubu og nedre Vulubu.

Med såpas med storfe så må disse fylles opp igjen i slutten av juli måned og den jobben er det vi har tatt på oss for laget.

Og som vi har beskrevet tidligere så rir vi stien inn til Vulubua etter det vanlige Rørosråket, men tar med stein fra Eldåbua og fyller opp plassen på Gomyra. Rir så videre til nedre Vulubu og fyller opp de tre plassene i området der, overnatter til neste dag og rir opp til Vulubu og tar med stein fra der og fyller opp den som er foran bua der mot Hornflågan.

Rir ut igjen Steindalen og Djup bekken og foran Eldåkampen og ned til Øyasetra. Dette for å se over litt større areal der det ikke er GSM dekning.

Dette er det som avviker fra tidligere søknad der det var søkt om to turer og andre trasevalg. Dette trenger vi ikke nå da eierne av dyra har en bedre oversikt nå enn tidligere på grund av elektroniske bjeller.

Vedlagt er det kart over området der saltplassene er avmerket med røde punkt.

Og linjene er de stiene vi bruker.

Håper at dette belyser bedre virksomheten vår nå og at vi kan fortsette å ha med gjester på denne turen. «

Figur 1: kart som viser trasé for tilsynstur slik den gjennomføres pr i dag.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Vedtakter for nasjonalparkstyret

12. Klageadgang, klageinstans og klagebehandling

Fylkesmannen har klagerett på vedtak fattet av nasjonalparkstyret jf. naturmangfoldloven § 62 tredje ledd siste setning. For øvrig gjelder de alminnelige regler om klageadgang. Klage på vedtak truffet av styret, må vurderes/klagebehandles av styret med mindre det er avtalt at saken kan behandles av AU/forvalter. Dersom vedtak truffet av AU/forvalteren etter delegert myndighet påklages, skal klagen vurderes/klagebehandles av styret/arbeidsutvalget før den eventuelt sendes over til Miljødirektoratet som endelig klageinstans. Miljødirektoratet er endelig klageinstans for vedtak som treffes av styret/ forvalter som forvaltningsmyndighet

Forvaltningsloven

§ 28

Enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen).

§ 29

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Skjer underretningen ved offentlig kunngjøring, begynner klagefristen å løpe fra den dag vedtaket første gang ble kunngjort.

§ 33

Om forberedelse m.m. av klagesaker gjelder kapittel IV og V tilsvarende, når ikke annet følger av reglene i denne paragraf.

Underinstansen skal foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Dersom vilkårene for å behandle klagen ikke foreligger, skal underinstansen avvise saken, jfr. dog § 31.

Når noen reknes som motpart i saken skal underinstansen varsle vedkommende snarest mulig, jfr. likevel § 16 tredje ledd. Samtidig skal settes frist for å gi uttalelse. Varsles klagemotparten ved brev, skal kopi av klagen vedlegges med mindre parten etter § 19 kan nektes adgang til den.

Bli det ikke truffet avgjørelse som nevnt i annet ledd, skal sakens dokumenter sendes klageinstansen så snart saken er tilrettelagt. Dersom underinstansen gir til klageinstansen uttalelse som partene kan kreve å få se uten hinder av § 19, skal den sende kopi til partene med mindre Kongen er klageinstans.

Klageinstansen skal påse at saken er så godt opplyst som mulig før vedtak treffes. Den kan pålegge underinstansen å foreta nærmere undersøkelser m.m.

Verneforskrift - formål

Rondane nasjonalpark

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:

- *ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,*
- *ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,*
- *ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,*
- *sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyere liggende bjørke- og barskog,*
- *bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,*
- *ta vare på verdifulle kulturminner.*

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

5. Ferdsel

5.1. *All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.*

5.2. *Bestemmelsene i denne forskrift er ikke til hinder for tradisjonell turvirksomhet til fots i regi av turistforeninger, skoler, barnehager, ideelle lag og foreninger.*

Annen organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha særskilt tillatelse av forvaltningsmyndigheten. Det vises forøvrig til forvaltningsplanen.

5.3. *Sykling, organisert kjøring med hundespann og organisert bruk av hest er bare tillatt på veier, traseer eller i områder som er særskilt utpekt av forvaltningsmyndigheten gjennom forvaltningsplanen. ...»*

Forvaltningsplan

s. 60

For ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må det søkes forvaltningsmyndigheten om dispensasjon fra verneforskriftene for Rondane og Dovre nasjonalparker. Utover organisert ferdsel til fots og på ski utenfor merkete stier og løyper regnes følgende aktiviteter for å kunne skade naturmiljøet slik at dispensasjon er nødvendig (gjelder alle, også turistforeninger mv):

- Teltning i mer enn 30 persondøgn i samme nærområde
- Sykling utenfor spesielle traseer avsatt til formålet i forvaltningsplanen
- Organisert kjøring med hundespenn
- Organisert bruk av hest
- Andre aktiviteter som kan skade naturmiljøet, for eksempel kiting.

s. 79-80

Organisert bruk av hest

Organisert ridning er en type tyngre bruk som forvaltningsmyndighetene ønsker å ha oversikt over, og regulere bruken av. Årsaken til dette er økt bruk med potensial for mer forstyrning av villrein, terreng og stislitasje, samt brukerkonflikt.

Det er flere aktører som organiserer rideturer i Rondane og Dovre. Dette er aktører som har drevet med ridning i området i lang tid, også før verneområdene ble opprettet.

Forvaltningsmyndigheten har tatt hensyn til denne bruken ved utforming av retningslinjene for organisert bruk av hest. Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å tillate organiserte rideturer i den østre delen av Dovre nasjonalpark. Gruppene vil måtte følge eksisterende stier, og det vil ikke være tillatt med organisert bruk av hest vest for den T-merka stien mellom Gautåseter og Grimdsdalshytta. Et unntak vil være den årlige turen som arrangeres under pilegrimsdagen med en vandring over Dovre langs Gautstigen.

Forvaltningsmyndigheten er innstilt på å gi en årlig dispensasjon for dette arrangementet, samt å tillate at noen få hester følger vandrerne som en sikkerhet i tilfelle mindre personskader oppstår underveis. Forvaltningsmyndighetene er for tiden ikke kjent med organisert hestebruk som berører Dørålen landskapsvernområde. Organisert bruk av hest på godkjente og merkete stier i de ovennevnte sonene rundt Høvringen og Dombås er tillatt.

Organisert bruk av hest i ytterkant av Rondane nasjonalpark i området mellom Mysusetter og Bølhøgda vil kunne tillates langs stier. Organisert bruk av hest på veien til Bjørnhollia er tillatt, og på veien til Rondvassbu er den type organisert bruk tillatt i perioden f.o.m. 1. juli t.o.m. 31. august.

Slik storfedriften har vært organisert i en årrekke inngår organisert bruk av hest i turistmessig sammenheng som en del av gjetingen inn og ut av Vuludalen. Om det skal gis tillatelse til ridning i forbindelse med gjeting ved Vulutjønnene ut over det som er nødvendig som en del av gjetingen, vil måtte avklares gjennom en eventuell søknadsbehandling. Ridning som en egen reiselivsaktivitet uten at det foregår sammen med gjeting, vil ikke tillates i Vuludalen/Vulufjellområdet. Liknende opplegg vil også kunne forekomme flere steder innenfor verneområdene. De som selv ikke driver landbruk må da dokumentere sitt samarbeid med landbruket.

Søknad til forvaltningsmyndighetene

Ved søknad til forvaltningsmyndigheten om dispensasjon for å arrangere en tur eller utøve en aktivitet må søknaden inneholde opplysninger om formål med turen/aktiviteten, hvor turen/aktiviteten skal foregå inntegnet på kart, tidsrom og antall deltakere. For eksempelvis reiselivsbedrifter i området som driver søknadspliktig organisert virksomhet som ikke strider med verneformålet legges det opp til flerårige tillatelser med rapporteringsplikt etter endt sesong. Hvis nye søknader kommer inn i god tid før sesongstart til forvaltningsmyndighetene

bør dette systemet bli en smidig løsning for alle. Les mer om saksbehandling og søknadsprosedyre i kap. 5.

Naturmangfoldloven

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

Presedens

En avgjørelse har skapt presedens når den senere kan bli lagt til grunn i andre lignende tilfeller. Presedens brukes både om avgjørelser fattet av forvaltningen og om rettsavgjørelser.

Vurdering

Klagevilkår

Sulseter rideleir er part i saken, og har derfor klagerett etter forvaltningsloven § 28. Klagen er sett fram i rett tid, jf. forvaltningsloven § 29. Klagen kan tas opp til behandling.

De omsøkte rideturene er søknadspliktige. Selv om det i henhold til verneforskriftens § 3 pkt.5.3 er tillatt å benytte hest til gjeting og kløv, så er denne aktiviteten til Sulseter rideleir en kombinasjon av gjeterjobb og ren turistvirksomhet.

Nasjonalparkstyret har etter nasjonalparkforvalteren si vurdering behandlet søknaden basert på søkers opplysninger, eksisterende kunnskap, gjeldende verneregler i verneforskriftene og retningslinjer i forvaltningsplanen, samt miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt tidlgiere styrevedtak.

Hovedpunktene i klagen er:

1. Tilsynsturene gjennomføres ikke slik som tidligere da dyrene nå har radiobjeller som har dekning i deler av området. På tilsynsturene nå konsentrerer en seg kun om Vuludalen og å kløve ut saltstein fra lagrene og ut til saltsteinsplassene som er etablert. Tilsyn med dyrene gjøres dersom det er tid
2. Utkløving av salt på den beskrevne måten der det er tilstrekkelig med folk som kan deles i to grupper er den mest effektive måten å få saltet ut fra lagrene til saltsteinsplassene på og gjennomføres i løpet av en dag og retur dagen etter. Dersom dette kun skulle bli gjort av hestavslaget (privat regi) alene vil utkløvinga ta lenger tid, flere dager.
3. Det er kun i årene 2010, 2011 og 2015 tilsynsturene har vært gjennomført med betalende gjester.
4. Tilsynsturene medfører ikke mer ferdsel tidligere på sommeren, unntaket var 2011 da mangelen på snøskuterføre medførte at de måtte kløves ut salt og ved som ikke kunne kjøres ut med skuter.

Klager ønsker en endring i det gitte delegerte vedtaket. Ønsket endring er at det blir gitt tillatelse til å gjennomføre 1 tilsynstur årlig for utkløving av salt med betalende gjester i

området Øyasetra- Eldåbu-Vulubu-Hornflågan (jf. trasé vist i kart fra klager mottatt 2.oktober 2020), med gruppestørrelse med maksimalt 8 deltakere med ledere.

Nasjonalparkforvalteren si vurdering:

I klagen skriver Sulseter rideleir at den tidligere benyttede og godkjente traséen knyttet til tilsynsturene er endret, og at tilsynsturene konsentrerer seg om å kløve ut salt fra lagrene i Vuludalen i henhold til trasé vist i kartutsnitt i figur 1.

Denne endringen er ikke gjort kjent for forvaltningsmyndigheten tidligere, men ble først gjort kjent for oss gjennom klagen. I søknaden fra 2011 – som er den søknaden Sulseter rideleir har vist konkret til i de påfølgende søknadene i 2018 og 2020, står det om tilsynsturene: «*Den ene gruppa rir vanlig vei inn i fjellet og den andre rir opp ved Nysteig, rundt Rundhøa, Storsletta og ned Styggdalen. Dagen etter er de i området nedover Vuludalen og Valdreshøgden før retur til Vulutjønn om ettermiddagen.*»

Det er viktig å følge opp den totale ferdselen i Vulufjellområdet, slik at den ikke øker vesentlig, både med tanke på terrengslitasje, eventuelle brukerinteresse og verneverdier. Kanalisering, dispensasjoner/tillatelse med vilkår om rapporter, oppsyn og informasjon er forvaltningsmyndighetens virkemidler. I tillatelse gitt i 2011 skriver forvaltningsmyndigheten følgende om Vulufjellområdet: «*Det er derfor viktig å begrense aktivitetene i dette området for å kunne bevare den delstammen som oppholder seg der.*»

Arealbruken i villreinens områder har endret seg svært mye de siste femti årene. Villreinen sine tilgjengelige leveområder er i stor grad redusert, og viktige trekkveger har gått ut av bruk. Det er dokumentert at årsaken er etablering av nye tiltak/infrastruktur, og en stor økning i ferdselen. Ferdsel langs akse Mysusetter – Rondvassbu har skapt en barriere, slik at villreinen ikke lenger trekker mellom områder i Dovre og Sel (nord for Høvringen, og Nord-Fron og Sør-Fron (Vulufjell). Vulufjellområdet er viktige områder for villreinen gjennom hele året hvor den er forholdsvis uforstyrret. Flere stier er lagt ned i dette området av hensyn til villreinen. Ved reduksjon i leveområdene vil villreinen bli mer sårbar for økt ferdsel i de deler av leveområdet som fortsatt er i bruk og hvor den kan oppholde seg relativt uforstyrret, slik nasjonalparkforvalteren vurderer det. Den blir presset sammen på mindre areal, og kan i mindre grad trekke til områder fri for ferdsel.

Nasjonalparkforvalter viser til at ved behandling av søknad om organisert riding fra Sulseter rideleir i 2018 vedtok nasjonalparkstyret å ikke godkjenne 2 tilsynsturer for 2019. Dette ut fra den kunnskapen en på det daværende tidspunkt hadde om behov og gjennomføring av tilsynsturene. Dette vedtaket ble ikke påklaget. Rapporten fra aktivitetene for 2019 bekrefter at ingen tilsynstur ble gjennomført i samarbeid med hestavlslaget. Utkløyving av salt som en del av landbrukdrifta er ikke søknadspliktig og kan gjøres av landbruket selv.

Å imøtekomme klagen, vil likevel ikke åpne opp for ny aktivitet som ikke følger forvaltningsplanen. Ettersom det er søkt om 1 tur med inntil 8 deltakere med ledere, vil det heller ikke åpne opp for mer av tidligere tillatt aktivitet jf. vedtak om tillatelse i 2011- 2014 (tillatt 2 tilsynsturer med 15 deltakere). Av denne grunn vil det ikke skapes presedens av å gi tillatelse til én årlig tilsynstur slik klager ønsker. I henholdt til klagen vises det til at turen gjøres som en jobb for hestavlslaget, og hovedhensikten med turen er å kløve ut saltstein til saltsteinsautomatene. Slik aktiviteten er beskrevet vurderer nasjonalparkforvalter at dette ikke er ridning i ren turistmessig sammenheng, men faller inn under forvaltningsplanens omtale om samarbeid med landbruket.

Det er mye ferdsel, både i form av ferdsel til fots og motorferdsel i Rondane nasjonalpark generelt. NINA rapporter (551, 1013), ferdselstellere og overnattingstall fra DNT sine turisthytter i området underbygger dette. Den totale belastningen på økosystemet av ferdsel i Rondane nasjonalpark er stor. Selv om traséen for tilsynsturene er endret skjer de fremdeles i samme område i Vulufjell. Uttalen fra høringsinstansene og vurderinger i tidligere saksbehandling vurderes derfor å være relevante også for den nye traséen. I denne sammenheng mener nasjonalparkforvalter at klagen viser at utkløving av salt for hestavlslaget gjøres på en rasjonell måte som også gjør at ferdselen og mulige forstyrrelser i området kan begrenses i tid. Omsøkt tilsynstur vurderes å ikke gi en økt samlet belastning for villreinen, jf. naturmangfoldloven § 10. Det tilrås derfor at klagen imøtekommes når det gjelder 1 tilsynstur med inntil 8 deltakere med ledere årlig, for utkløving av salt for hestavlslaget.

Kunnskapsgrunnlaget i området er godt (nml § 8), og det vurderes at føre-var prinsippet ikke tas i bruk (nml § 9). Det er likevel viktig å følge opp den organiserte ferdselen i Rondane og Vulufjellområdet fremover.

Om rapportering og opplysninger

Nasjonalparkforvalter understreker at når en søker om tillatelse eller dispensasjon må søker selv sørge for at opplysningene som gis i den forbindelse er korrekte. I denne saken har det skjedd endringer i aktiviteten hva gjelder trasévalg uten at søker har gjort forvaltningsmyndigheten oppmerksom på dette i søknaden. Søkers opplysninger danner grunnlag for uttale fra høringsinstanser og avveininger og vurderinger i saksbehandlingen.

Nasjonalparkforvalter viser videre til at det i klagen oppgis at gjester som deltar på tilsynsturene kun har skjedd i enkelte år.

Klager skriver: *«Det er kun i 2010, 2011 og 2015 som vi har hatt med gjester, ellers har vi tatt dette selv uten betalende gjester. Derfor søker vi nå på nytt om en tur, på maks åtte deltagere med ledere.»*

I henhold til innsendte rapporter for årene 2013-2018 (mottatt 2. januar 2019) er det beskrevet følgende om en tur som er opplyst å skje ca midt i juli *«Rir Rørosråket inn til Gjeterbua ved Vulutjønn, langs med elva ned til nedre bua. Opp på Valdressletta, søndag rir vi fram på østsiden av Vulutjern og fram Steindalen og ned til Fryvollene»*

Ut fra beskrivelsen av denne turen samt at inn/og utdriving av dyrene skjer hhv fra midten av juni og om høsten i september, jf innsendte rapporter, er det sannsynlig at turen i juli beskriver tilsynsturen. De innsendte rapportene viser at antall ryttere på disse turene i midten av juli var følgende i de ulike årene:

2018: ingen
2017: 11
2016: 10
2015: 15
2014: Ingen
2013: 6

Det er i vilkårene i tillatelsen som gjaldt fra 2012-2014 bedt om rapport på «antall deltagere»

Fra tillatelse datert 03.11.2011:

«Det skal skrives en rapport etter endt sesong som oversendes forvaltningsmyndigheten med en enkel beskrivelse av alle gjennomførte turer innenfor verneområdene (brukte traseer, overnatting, datoer, antall deltakere, evt. observasjoner av villrein) – senest 1. november hvert år».

I klagen opplyses det om at det kun var med deltakere på tilsynstur i 2010, 2011 og 2015. Rapporteringen sier at det var med deltakere også i 2013, 2016 og 2017.

Som nevnt over er det rapporteringen fra organiserte turer en del av grunnlaget for å ha kunnskap om og kunne styre ferdselen i området, og det er viktig at rapporteringen skjer i henhold til gitte vilkår og gjennomføring av aktivitetene. Det vil bli satt vilkår om rapportering ihht en vedlagt mal.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalter tilrår at delegert vedtak datert 26.juni 2020 omgjøres slik at Sulseter rideleir gis tillatelse til én – 1- tilsynstur med en gruppestørrelse på 8 deltakere med ledere årlig i perioden 2020-2023 i tillegg til de turene som tidligere er godkjent. Det settes som nytt vilkår at rapportering skal skje i henhold til rapporteringsmal fra nasjonalparkstyret for bedre å kunne ha oversikt over hva aktiviteten genererer av ferdsel i turistmessig sammenheng.

Rondane-Dovre
nasjonalparkstyre

Saksframlegg

Unntatt offentlighet, jf. offl. § 13, jf. fvl. § 13.

Arkivsaksnummer:		Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	03.10.2020
------------------	--	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	45/2020	14.10.2020

Arkivsaksnummer:	2019/5782-41	Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	06.10.2020
------------------	--------------	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	46/2020	14.10.2020

Frydalen LVO - oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/76 - Nord-Fron kommune

Innstilling fra forvalter

1. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 får Ingar Eide pålegg om å fjerne bygning omtalt i SNO sin rapport fra 2018, på eiendommen gnr. 331 bnr. 76 i Nord-Fron kommune. Frist for gjennomføring blir satt til 01.07.2021.
2. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 varsles det herved om mulig løpende tvangsmulkt på kr. 500 pr dag inntil retting i tråd med vedtaket pkt. 1 er gjennomført. Forhåndsvarselet gjelder i fall forholdene som beskrevet i saken ikke er rettet innen gitt frist. Parten gis en frist for å uttale seg til varselet, satt til 01.07.2021.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Frydalen LVO - Oppfølging av kontroll med byggetiltak - Ingar Eide
- 2 Utdrag SNO-rapport 2018
- 3 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre styresak 20 2014
- 4 Klima og miljødep Avgjørelse i klagesak - oppføring av teknisk bygg i Frydalen landskapsvernområde 16 01 2015
- 6 Uttalelse - Frydalen lvo - bygningskontroll
- 7 Frydalen LVO - Videre oppfølging av kontroll med byggetiltak - Ingar Eide
- 8 Riving av komposthus for Jets toalett

Saksopplysninger

Sekretariatet sendte 04.02.20 følgende til Ingar Eide (eier av gnr. 331 bnr. 76):

Bakgrunn:

Henvendelsen gjelder vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 03.04.2014, styresak 20/2014 (arkivsaksak 2014/216) om avslag på søknad om oppføring av «strømhus» på gnr. 331 bnr. 76 i Frydalen landskapsvernområde i Nord-Fron kommune. Vedtaket er opprettholdt av Klima- og miljødepartementet i brev datert 16.01.15.

Tiltakshaver: Ingar Eide.

Statens naturoppsyn (SNO) har i 2018 gjennomført bygningskontroll av tekniske anlegg der tillatelser er gitt av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Bygningskontrollen er blant annet gjennomført i Frydalen landskapsvernområde.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt rapport med bilder fra SNO sin bygningskontroll. Ut fra rapporten ser det ut som tiltaket ikke er utført slik vedtaket fra nasjonalparkstyret forutsetter. Se vedlegg for utdrag fra SNO sin kontrollrapport. Det er på denne bakgrunn du nå mottar dette brevet.

Saken gjelder:

Forvaltningsmyndighetene er gjennom SNO sin bygningskontroll blitt gjort oppmerksom på følgende:

Bygningene er ikke fullt ut i samsvar med søknaden der målene blir oppgitt. Men det er ikke noe som tyder på at bygningene er utvidet de siste årene. Bygning nr 5 er ny og tilsvarende bygningen det ble gitt avslag på i arkivsak 2014/216.

Eiers eller den ansvarliges plikter:

Det er eiers/ tiltakshavers ansvar at vilkår gitt i vedtak hjemlet i verneforskrift overholdes. Naturmangfoldloven har bestemmelser knyttet til retting av forhold som er i strid med lovverket. Dette innebærer at forvaltningsmyndighetene kan kreve at et tiltak som ikke er gjennomført i henhold til gitte tillatelser fjernes eller tilbakeføres. Naturmangfoldloven § 69, sier følgende om ulovlige forhold: «Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven». Eventuelle slike reaksjoner vil måtte vurderes i hvert enkelt konkrete tilfelle.

Tilbakemelding til forvaltningsmyndigheten:

Med bakgrunn i den dokumentasjon vi har mottatt fra SNO ber vi om din/deres tilbakemelding på de avvik SNO har rapportert.

Frist for denne tilbakemeldingen settes til 6. mars 2020.

Tilbakemeldingen kan sendes på epost til følgende adresse: fminpost@fylkesmannen.no. Merk oversendelsen «Rondane-Dovre nasjonalparkstyre» og påfør gjerne saksnr som er 2019/5782.

En tilbakemelding fra deg/dere vil bidra til at vi kan se alle sider i saken og gjøre en vurdering av det oppståtte. Ta kontakt med nasjonalparkforvalter (saksbehandler i denne saken) om det er spørsmål knyttet til vedtak fra nasjonalparkstyret.

Til opplysning så har **Klima- og miljødepartementet** i brev datert **16.01.15** tatt avgjørelse i klagesak - oppføring av teknisk bygg i Frydalen landskapsvernområde:

Miljødirektoratets tilråding:

Klima- og miljødepartementet opprettholder nasjonalparkstyrets vedtak. Saken gjelder oppføring av bygning til oppbevaring av solcelleaggregat og batterier. Søker har allerede hytte, annekset, uthus og stabbur som utgjør 118 m². Etter departementets syn bør derfor behov for lagringsplass være dekket. Etter en helhetsvurdering finner departementet at det er høy risiko for at innvilgelse av søknaden vil skape presedens for lignende saker og at en slik presedens vil kunne få negative konsekvenser for verneverdiene i området.

...

Departementet opprettholdet med dette Rondane-Dovre nasjonalparkstyres avslag på søknad om oppføring av bygning i Frydalen landskapsvernområde.

Vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Ingar Eide har svart sekretariatet i brev datert **06.02.20**:

Svar på SNO sin bygningskontroll i Frydalen landskapsvernområde i 2018.

Bygning nr 5 er ny men det er ikke den samme bygningen som det ble gitt avslag på i arkivsak 2014/216.

Denne bygningen om en skal kalle det det er et tak over en kompost dunk i forbindelse med at jeg monterte et JETS toalett inne i hytta. At ikke denne bygningen ble søkt om beror på at eg tenkte først at eg skulle montere kompostdunken ute i tunet mellom hytta og annekset. Dette ble etter hvert omgjort da eg ble redd for lukt i tunet av komposteringen. Nå i ettertid så viser det seg at denne type toalett ikke fungere tilfredsstillende så den vil bli byttet ut til et forbrenningstoalett. Bygning som er omtalt som nummer 5 i mitt hyttetun vil da bli fjernet helt.

Sekretariatet har sendt brev til Ingar Eide datert **06.04.20** om videre oppfølging a kontroll med byggetiltak:

Vi viser til vårt brev datert 04.02.20, og ditt tilsvaer i e-post datert 06.02.20.

Du skriver bl.a.:

«Nå i ettertid så viser det seg at denne type toalett ikke fungere tilfredsstillende så den vil bli byttet ut til et forbrenningstoalett. Bygning som er omtalt som nummer 5 i mitt hyttetun vil da bli fjernet helt.»

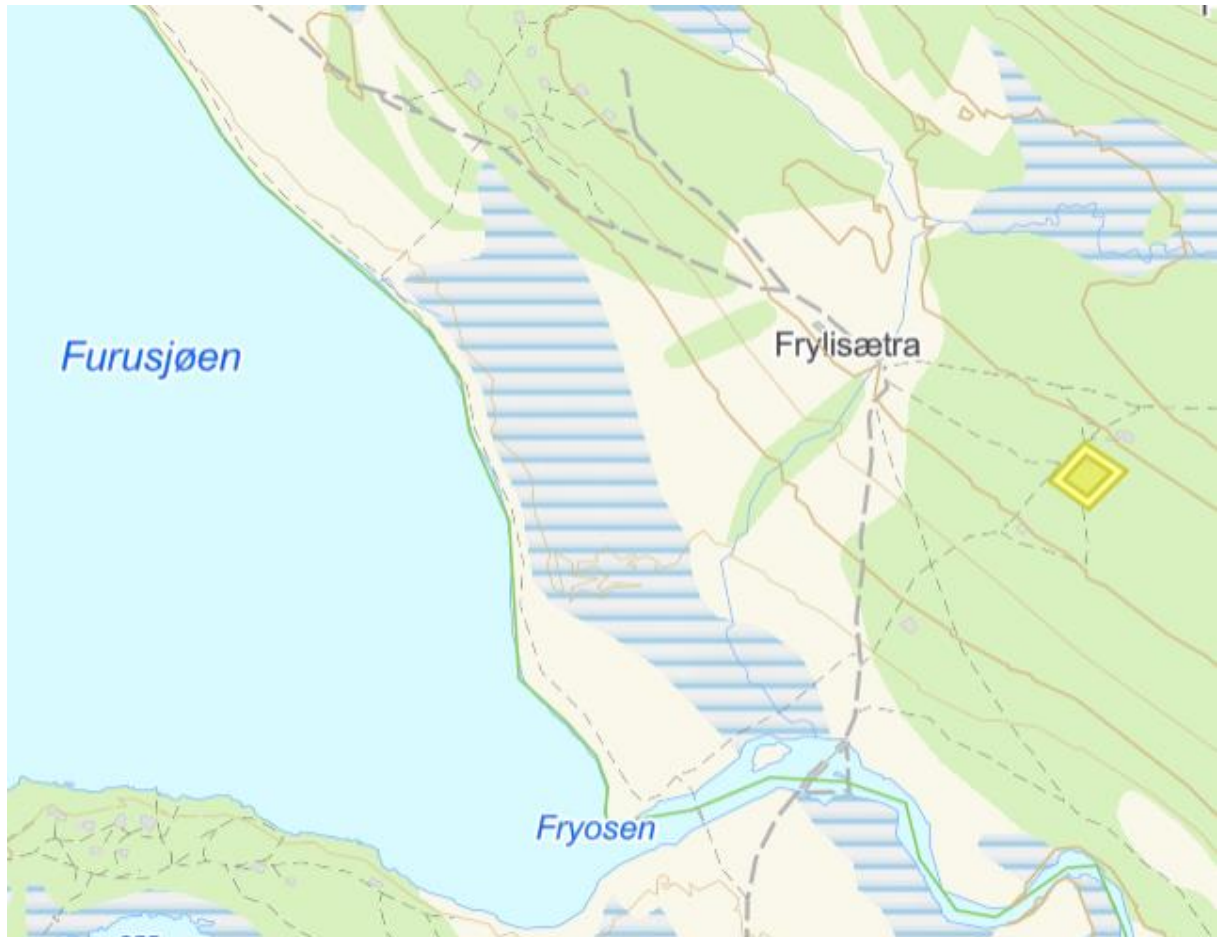
Bygning nr 5. (SNO sin rapport 31.01.19)

Vi legger derfor til grunn at du frivillig vil fjerne bygningen, omtalt som bygning nr 5 i SNO sin rapport, 31.01.19.
Hvis bygningen er fjernet innen 01.08.20, vil vi se på saken som avsluttet.

Ingar Eide har i brev datert **21.09.20** søkt om utsettelse:

Beklager sein tilbakemelding på telefonsamtale.
Jeg søker om å få utsatt riving av huset over min kompostdunk for Jets toalettet til november 2021 pga inntrufne omstendigheter.
Dette gjelder på gnr/bnr 331/76 i Frylia i Frydalen landskapsvernområdet.

Eiendommen gnr. 331 bnr. 76 ligger øst for Furusjøen og Frylisætra i Nord-Fron kommune, se figur 1.

Figur 1. Eiendommen gnr. 331 bnr. 76, gul utheving.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som ... oppføring av bygninger eller anlegg, ... Opplistingen er ikke uttømmende.

1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

...

d) Ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan

Forvaltningsplan

s. 42 - 43

Påbygninger/ombygginger er ikke å anse som vedlikehold, og en må derfor søke om tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Søknad om ombygginger og utvidelse vil behandles strengere innenfor nasjonalparkene enn innenfor landskapsvernområdene. Forutsetninger som må oppfylles for at det kan gis dispensasjon for tilbygg/ombygginger er blant annet at:

- Byggetiltaket skal være forankret i konkret behov (som vedplass, do e.l) som ikke kan dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse
- Tilbygget må være vesentlig mindre enn eksisterende grunnflate, svært små buer bør ikke påbygges Forvaltningsmyndigheten vil kunne stille vilkår om eksteriørmessig utforming, farge og materialvalg av ombyggingen/påbygg i samsvar med tradisjonell byggeskikk eller tilpasset bygningen/bygningsmiljøet for øvrig. Vilkår kan også være begrunnet i landskaphensyn. Montering av eksempelvis vinduer og pipe på bygg som av tradisjon ikke har slike elementer vil vurderes strengt.

Ved behandling av søknad om bygging av terrasser/verandaer skal det legges vekt på generelle kulturhistoriske og estetiske vurderinger. Terrassen/verandaen/plattingen bør:

- Søkes lagt så nært bakkenivå som mulig
- Være mindre enn 1/3 av fritidsboligens bebygde areal
- Bygges ut fra en vegg, dersom den ikke følger bakkenivå (og maks ut fra to vegger dersom den
- Tillatelse til bygging av platting/veranda vil ikke bli gitt i seter- kulturlandskapsområder.

Frydalen LVO

Fryavassdraget er et vassdrag varig vernet mot kraftutbygging. Det er innenfor en sone på om lag 100 m ikke tillatt å føre opp nye bygg/tilbygg, jf kommunedelplanen for Frydalen. I Frydalen landskapsvernområde er det definert ut hytteområder, som ligger utenfor det vassdragsnære beltet med byggeforbud. Hytteområdene utenfor dette beltet har felles retningslinjer for ombygging/tilbygg:

- Maksimalt bruksareal etter bygging av tilbygg er 70 m² (TBRA).
- Arealet på nytt tilbygg skal ikke utgjøre mer enn 30 % av areal på hytta/fritidsboligen på vernetidspunktet. For hyttene på Tjønnbakken som ligger innenfor Frydalen LVO gjelder reguleringsplanen for Mysusetet. Med unntak av måsåbuene er arealgrensen her satt til 80 m² bruksareal.

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

§ 69 (retting og avbøtende tiltak)

«Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. ...

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtreders skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder – veileder Miljødirektoratet M-617/2016

3.6.1 Forhåndsvarsling av retting og stans

Hovedregelen er at pålegg om retting og stans skal varsles i forkant, slik at vedkommende part får anledning til å uttale seg til et mulig pålegg. Forhåndsvarselet bør inneholde:

- 1) Bakgrunn for at pålegg vurderes.
- 2) Rettslig grunnlag.
- 3) Tiltaket som vurderes pålagt - så konkret som mulig og med frist for gjennomføringen.
- 4) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles (se kap. under om tvangsmulkt og direkte gjennomføring).
- 5) Frist for å uttale seg i saken, normalt 14 dager.

5.1 Hjemmel for tvangsmulkt

Naturmangfoldloven § 73 hjemler adgangen til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Formålet med tvangsmulkt er å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.

Presedens

Miljødirektoratet har i brev 02.03.15 gitt retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, der det bl.a. står:

«Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.»

Vurdering

Ingar Eide har søkt og fått avslag i tre ulike behandlinger på sin søknad om oppføring av et bygg tilsvarende det som er omtalt i SNO sin rapport fra 2018. Jf. SNO sin rapport fra 2018, er det etter korrespondanse med Ingar Eide, klart at han ikke har fjernet bygget som er oppført i strid med avslag i nasjonalparkstyret styresak 20/2014, og Klima- og miljødepartementet sin avgjørelse i brev datert 16.01.15.

Eide har allerede fått muligheten til frivillig å fjerne bygget. Det er derfor rimlig at søker blir pålagt å fjerne bygget omtalt i SNO sin rapport fra 2018, jf. naturmangfoldloven § 69. Det vil gi en svært uheldig presedens dersom ulovlig oppførte bygg ikke blir pålagt fjernet. Forvaltningen av vernereglene og verneverdiene vil bli undergravd, og kravet om likebehandling vil bli satt til side.

Nasjonalparkforvalteren har tillit til at parten vil etterkomme et pålegg, og mener det ikke er grunn til å høyne konfliktnivået i saken med å varsle tvangsmulkt. På den annen side påligger det nasjonalparkstyret å opplyse om mulige konsekvenser av å ikke etterkomme et pålegg. Siden det blir gitt en romslig frist for retting, og nasjonalparkstyret har få møter, mener nasjonalparkforvalteren det likevel er rett å gi et slikt varsel nå.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren vil innstille på at søker blir pålagt å fjerne bygget omtalt i SNO sin rapport fra 2018..

Det blir gitt varsel om mulig tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73.

Arkivsaksnummer:	2019/5782-40	Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	05.10.2020
------------------	--------------	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	47/2020	14.10.2020

Frydalen LVO - oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/74 - Nord-Fron kommune

Innstilling fra forvalter

1. Med hjemmel i verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3 d) får Knut og Tone Engemoen godkjent veranda/terrasse, på 10,1 m², slik den står i dag på eiendommen gnr. 331 bnr. 74 i Nord-Fron kommune.

2. Med hjemmel i verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde § 3, pkt. 1.3 d) og naturmangfoldloven § 48 får Knut og Tone Engemoen avslag på sin søknad om dispensasjon for bygging av en liten bod og overbygg over strømaggregat på eiendommen gnr. 331 bnr. 74 i Nord-Fron kommune.

Avslaget er begrunnet med at tiltaket er i strid med vernereglene, vernformålet, og vil virke negativt på verneverdiene.

3. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 får Knut og Tone Engemoen pålegg om å fjerne liten bod og overbygg over strømaggregat på eiendommen gnr. 331 bnr. 74 i Nord-Fron kommune. Frist for gjennomføring blir satt til 01.07.2021.

4. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 varsles det herved om mulig løpende tvangsmulkt på kr. 500 pr dag inntil retting i tråd med vedtaket pkt. 3 er gjennomført. Forhåndsvarselet gjelder i fall forholdene som beskrevet i saken ikke er rettet innen gitt frist. Parten gis en frist for å uttale seg til varselet, satt til 01.07.2021.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Frydalen LVO - Oppfølging av kontroll med byggetiltak - Knut Engemoen
- 2 Utdrag SNO-rapport 2018
- 3 Rondane-Dovre nasjonalparkstyre styresak 59 2014
- 4 Svar_RondaneDovreNasjonalparkstyre
- 5 Frydalen LVO - oppsummering av befaring 260620 - videre oppfølging av kontroll med byggetiltak - gbnr 331/74 - Nord-Fron kommune - Knut Engemoen
- 6 Svar NPF Hytte Frylia Gbnr 331/74 - Sak 2019/5782

Saksopplysninger

Sekretariatet sendte 04.02.20 følgende til Knut Engemoen (eier av gnr. 331 bnr. 74):

Bakgrunn:

Henvendelsen gjelder vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre, 28.11.2014, styresak 59/2014 om dispensasjon for oppføring av uthus ved hytte, og avslag på å benytte deler av bygningen til sengeplass. Videre ble det satt vilkår om bl.a.

- Det kan oppføres et frittstående uthus på inntil 12 m² (T-BRA) på eiendommen.

- Bygget skal ha en eksteriørmessig utforming, farge og materialvalg i samsvar med tradisjonell byggeskikk og som er tilpasset bygningsmiljøet i området for øvrig. Antall vinduer skal tilpasses den tradisjonen og det formålet som bygningen skal oppfylle.
- Montering av pipe på bygningen er ikke tillatt.

Tiltakshaver: Knut Engemoen.

Statens naturoppsyn (SNO) har i 2018 gjennomført bygningskontroll av tekniske anlegg der tillatelser er gitt av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Bygningskontrollen er blant annet gjennomført i Frydalen landskapsvernområde.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har mottatt rapport med bilder fra SNO sin bygningskontroll. Ut fra rapporten ser det ut som om deler av tiltaket ikke er utført slik vedtaket fra nasjonalparkstyret forutsetter. Se vedlegg for utdrag fra SNO sin kontrollrapport.

Det er på denne bakgrunn du nå mottar dette brevet.

Saken gjelder:

Forvaltningsmyndighetene er gjennom SNO sin bygningskontroll blitt gjort oppmerksom på følgende:

Bygningsmassen på tomta er ikke i samsvar med søknaden og tillatelsen som ble gitt av Rondane-Dovre nasjonalparkstyre. Hovedhytta blir opplyst å være på 58 m² i søknaden av 20.06.2014. Dette skulle være den eneste bygningen. Hytta er nå målt til 83 m². Det ble søkt om å sette opp et uthus på 12 m², det er nå et anneks på eiendommen på 19,5 m² og 2 andre bygninger.

Eiers eller den ansvarliges plikter:

Det er eiers/ tiltakshavers ansvar at vilkår gitt i vedtak hjemlet i verneforskrift overholdes. Naturmangfoldloven har bestemmelser knyttet til retting av forhold som er i strid med lovverket. Dette innebærer at forvaltningsmyndighetene kan kreve at et tiltak som ikke er gjennomført i henhold til gitte tillatelser fjernes eller tilbakeføres. Naturmangfoldloven § 69, sier følgende om ulovlige forhold: «Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven». Eventuelle slike reaksjoner vil måtte vurderes i hvert enkelt konkrete tilfelle.

Tilbakemelding til forvaltningsmyndigheten:

Med bakgrunn i den dokumentasjon vi har mottatt fra SNO ber vi om din/deres tilbakemelding på de avvik SNO har rapportert. **Frist for denne tilbakemeldingen settes til 6. mars 2020.**

Tilbakemeldingen kan sendes på epost til følgende adresse: fminpost@fylkesmannen.no. Merk oversendelsen «Rondane-Dovre nasjonalparkstyre» og påfør gjerne saksnr som er 2019/5782.

En tilbakemelding fra deg/dere vil bidra til at vi kan se alle sider i saken og gjøre en vurdering av det oppståtte. Ta kontakt med nasjonalparkforvalter (saksbehandler i denne saken) om det er spørsmål knyttet til vedtak fra nasjonalparkstyret.

Knut og Tone Engemoen har svart i brev datert **26.02.20**:

Viser til mottatt brev Frydalen LVO -Oppfølging av kontroll med byggetiltak
Referanse: 2019/5782-12 432.2

Vi har i planleggingsfasen, søknadsprosessen og gjennomføringen innhentet opplysninger og etter beste evne prøvd å tolke og forstå regelverket. Vi vil i dette motsvaret prøve å belyse og svare på de punktene dere viser til i brevet.

Vi kjøpte hytta i 2012. Ettersom målebrevene, matrikkelen og tilgjengelig informasjon viste at hytta da var på 58 m² bruksareal, så ønsket vi å utnytte det som var gjenstående bruksareal. Dette var utgangspunktet for våre planer og søknad.

For å ivareta hensyn med tanke på estetikk, kvalitet og tolking av regelverk har vi under planleggingen og søknaden jobbet tett med arkitekten, og Grevrusten som jobber hos dere. I gjennomføringen har vi brukt en autorisert snekker. Vi vil punktvis prøve å møte de spørsmålene dere stiller.

Vi håper at informasjonen vi kommer med er lett forståelig og informativ, og vi ønsker en god dialog rundt dette. Det å motta et slikt brev har vært en stor belastning for oss og det er i vår interesse å få landet dette så raskt som mulig.

Hovedhytta og areal:

Vi kjøpte hytta i 2012 og den ble tinglyst 12.09.2012. Siden den gang har vi hatt tanker om å bygge ut resterende bruksareal som vi har manglet av tillatte bygningsmasse som er satt til 70 m² i vernesona. Formålet var behov for mere lagringsplass og gjøre noe med utedo/bod løsningen. Utedoen har også vært et problem grunnet sjenerende lukt da den har vært tilknyttet soverommdelen av hytta.

I denne prosessen hadde vi løpende dialog med Grevrusten hos dere om dette både på mail og telefon. Blant annet om vi skulle sette opp resterende areal sammen med eksisterende hytte eller bygge et separat bygg. Det å bygge de ekstra arealene sammen med eksisterende hytte ble ingen god løsning, siden hytta ligger nærme grensen mot øst, nord og sør. Det å bygge det mot vest, foran hytta ble derfor ikke et godt alternativ og hadde ikke fungert med tanke på estetikk og funksjon. Noe som vi var opptatt av og som også har mye å si for bygg som settes opp i forvaltningsona.

Vi søkte derfor om å få sette opp uthus/bod på de resterende 12 m² av bruksareal som manglet siden hytta er oppgitt med 58 m² bruksareal som den er registrert med i matrikkelen hos kartverket. Dette var det kommunen oppga til oss ved samtale med dem. Det er det vi har gått ut fra.

I godkjent byggetillatelse for hytta fra 1974 er det satt på totalt grunnareal på 60,95 m² og alle mål er satt opp på tegningen som er vedlagt i søknaden den gangen. At det står 58 m² bruksareal i matrikkelen må komme av at bruksarealet som er registrert av kommunen den gangen er arealet innenfor omsluttede yttervegger. Vi har nå målt opp igjen innvendig areal innenfor yttervegger som da er bruksareal. Dette er 56,1 m², altså nesten 2 m² mindre enn det som er registrert i matrikkelen. Dette er arealet innenfor omsluttende yttervegger som er markert i oransje på tegning under.

Utsnitt fra godkjent byggetillatelse av Fron Bygningsråd fra 1974 med grunnareal på 60,95 m²:

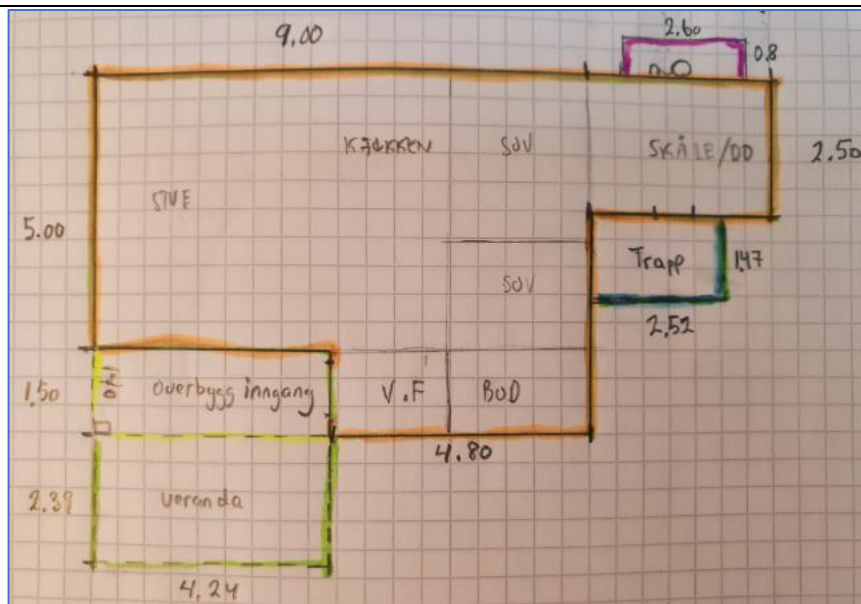
Bl. §§ 70-77	Bebyggelsen		
F.kap. 26	Bebygget grunnareal for eldre bygg	m ²	
F.kap. 55	Bebygget grunnareal for ny bebyggelse	52,2 m ²	x uthus . 8,75.
	Sum bebygget grunnareal	60,95 m ²	
	Antall etasjer	Antall leiligheter	
	Samlet brutto gulvflate i ny bebyggelse	m ²	

Vedlegg: godkjent byggetillatelse fra 1974. «Søknad_1_1974.pdf» og «Søknad_2_1974.pdf».

Tegning som er godkjent av Fron Bygningsråd i 1974 viser at det som vi har skravert med oransje er det som utgjør de 60,95 m².

Vedlegg: godkjent tegning fra 1974. «Tegning_Hytta_1974_skravert.pdf»

Utrekning av arealet fra søknaden i 1974 på bebygd grunnareal:

45.00 m ²	9*5 meter er stue og kjøkken og to soverom
+ 7.20 m ²	4.8 * 1.5 er vindfang og bod
8.75 m ²	3.5 * 2.5 er skåle/do
= 60,95 m ²	totalt areal. Tegnet inn med oransje farge på tegning

Dette er grunnlaget for at vi i full fortrolighet regnet med at vi hadde et bruksareal på 12 m² tilgjengelig av totalt 70 m² bruksareal. Definisjon av bruksareal er det arealet av som ligger innenfor omsluttende yttervegger.

Vi ville aldri ha søkt om bygging av uthus/bod for å oppnå 70 m² dersom vi hadde en forståelse av at det totale bruksearealet på hytta var over 58 m².

Dere oppgir at hovedhytta er på ca 83 m². Dette kan vel uansett ikke være bruksareal, som er innveding mål når yttervegger er trekt fra. Vi har forsøkt å måle opp for å få en oversikt over hvor de resterende areal over 60.95 m² i grunnareal kommer fra.

Se punkter under.

1. Svalgang/overbygg ved inngangparti:

Inngangspartiet er identisk fra den gang hytta ble bygd. Arealet for svalgang/overbygg ved inngangspartiet er ikke regnet med i hverken grunnareal eller bruksareal fra godkjent byggetillatelse i 1974. Om dette er noe som skal regnes med i bruksareal i dag og ikke den gang vet vi ikke, men vi har ikke hatt noe grunnlag for å forstå at dette skal regnes med i totalt bruksareal.

Farge på tegning: Gul.

Areal: $1.50 \text{ (fra utvendig søyle)} * 4.24 = 6.36 \text{ m}^2$

2. Veranda:

Verandaen som er foran hovedhytta har stått der i mange år og er oppført før vi kjøpte hytta. Den er vel da også medregnet i arealet som dere har oppgitt på 83 m².

Balkonger, terrasser og lignende er vel i utgangspunktet ikke en del av bruksareal. Det har i så fall ikke vært i våre tanker at balkong, terrasse skal inngå som en del av det totale bruksareal på 70 m². Vi har forholdt oss til 58 m² registrert i matrikkelen som grunnlag for søknaden og hadde ikke søkt om arealutvidelse dersom areal for veranda oppsatt før vi kjøpte hytta skal inngå som en del av det totale bruksareal.

Vi vet at den gamle verandaen ble revet på grunn av at to bærestolper som stod der var blitt løse og fundamentet for de måtte skiftes ut. Da ble det bygd ny planting der. Behovet for utskifting av bærestolper, samt at det i perioder har vært mye avføring ved inngangspartiet av kyr og sauer skal være årsaken til at den ble satt opp. Slike verandaer som dette er det mange av både i og utenfor vernesona.

Farge på tegning: Grønn.

Areal: $2.39 * 4.24 = 6.36 \text{ m}^2$

3. Trapp:

Trapp som er ved døra til den gamle skåle/utedo må også være medregnet i arealet dere oppgir. Denne ble også satt opp før vi kjøpte hytta. Den skal ha blitt byttet ut med en steintrapp som opprinnelig stod der. Hytta ligger på et høydedrag med helling som gjør at grunnmuren med steinmur er ganske høy på denne siden av hytta. Det skal da blitt bygd ny trapp fordi det var langt ned fra dørkarm til denne steintrappa for barn, samt at den var blitt ustabil. Den ble satt opp helt inn til hovedhytta i begge ender for å få en mer solid og funksjonell trapp, samt at det ble estetisk finere slik enn å avslutte den før veggen i vinkelen mellom skåle/do og hytta. At den eventuelt skal regnes med i maksimalt bruksareal har overhodet ikke vært i våre tanker.

Farge på tegning. Grønn.

Areal: $2,52 * 147 = 3,7 \text{ m}^2$

4. Vegg for skjule rør:

Etter at det nye uthus/bod ble satt opp så er dette det eneste vi har gjort med hovedhytta utvendig etter at vi kjøpte den. Bak hytta så er det satt opp en liten vegg for å skjule rør for utlufting som går opp langs hele yttervegg gjennom gesimsen. Årsaken til dette er det estetiske, for å unngå at slike rør er synlige på ytterveggen.

Farge på tegning. Rosa

Areal: $2,6 * 0,8 = 2,08$

Oppsummering areal hovedhytta.

Utregning av areal over $60,95 \text{ m}^2$ fra 1974.

6,36 m ²	1; 1.50 (målt fra utvendig søyle) * 4.24. Svalgang/overbygg fra 1974. Gult på tegning.
+ 10,10 m ²	2; 4.24 * 2.39. Veranda satt opp før vi kjøpte hytta. Grønn på tegning.
+ 3,70 m ²	3; 2.52 * 147. Trapp ved gammel skåle/bod satt opp før vi kjøpte hytta. Blå på tegning.
+ 2,08 m ²	4; 2,6 * 0,8. Vegg for skjuling av for rør for utlufting. Rosa på tegning
= 22, 24 m ²	Totalt

Grunnareal godkjent fra 1974 på $60,95 \text{ m}^2$ + utregningen areal over på $22,24 \text{ m}^2$ blir da det arealet som dere har målt dere frem til ca 83 m^2 .

Nye uthus/bod:

Som nevnt tidligere hadde vi dialog med Grevrusten hos dere både på mail og telefon i forbindelse med nytt uthus/bod. Det gikk på behovet for mer lager plass og gjøre noe med eksisterende utedo/bod løsningen, blant annet på grunn av luktproblemer inne i hytta fra utedo spesielt om sommeren. Vi kommuniserte med Grevrusten at vi muligens kom til å flytte do løsningen ned til det nye uthus/bod. Vi opplyste at vi var opptatt av at dette skulle bli et solid og fint bygg som passet inn med gamle hytta og i terrenget. Vi hadde arkitekt til å tegne dette for oss i forhold til søknaden og som et grunnlag for snekkeren vår.

Arealene på det nye uthus/bod :

Som nevnt over i forhold til hovedhytta og areal var dette grunnlaget for søknaden for uthus/bod. Målet var å få utnyttet det resterende bruksareal på 12 m^2 som vi manglet i forhold til de 58 m^2 bruksareal på hovedhytta. Areal innenfor ytterveggene er det som det ble da ble bygd etter med tanke på resterende 12 m^2 bruksareal.

Dere oppgir et avvik fra oppgitt bruksareal i søknaden. Dere har målt dette til 15 m^2 og takutstikk/svalgang på 4.5 m^2 .

For å ta målene uten takutstikk/svalgang først så har dere målt den til 15 m^2 som da må være utvendig mål med yttervegger. Bruksareal skal være innvendig mål der yttervegger ikke skal tas med. Innvendig har vi kontrollmålt det nå til å være $3.05 * 4.05$. Som da blir et bruksareal på $12,35 \text{ m}^2$. Vi søkte om bruksareal på 12 m^2 og det er da 5 cm for langt i begge retninger innvendig. Om årsaken til 5 cm avvik kommer av størrelsen på grunnmurplatene fra Vartal eller på dimensjon på materialer/reisverk, evt noe annet vet vi ikke. Vi har ikke vært i dialog med vår snekker vedrørende dette.

Beregning av bredde på en yttervegg for de materialer som snekker har brukt på reisverk og panel:

15 ,0 cm	reisverk
1.5 cm	innvendig kledning
+ 5.0 cm	utvendig kledning (over og underligger)
21.5 cm	samlet mål en yttervegg

To yttervegger på 21.5 * 2 blir da 43 cm bredde for en retning.

Takutstikk/svalgang:

Første tegning vi fikk fra arkitekt var det ikke med takutstikk/svalgang. Arkitekten tegna det senere med takutstikk/svalgang for han mente det ble estetisk finere, mere praktisk og funksjonelt. Noe vi var enige i. Arkitekten endra tegning med bakgrunn i at han refererte til Norsk standard at takutstikk/svalgang ikke skal regnes med i bruksareal når takutstikk/svalgang er under 1 meter fra innvendig søyle. Arkitekten ba oss legge dette med i søknaden. Det er dette vi har forholdt oss til.

På tegning som er sendt inn og godkjent er det satt opp takutstikk/svalgang på 90 cm, som er vist på tegningen. Dette har vi målt til 83 cm fra innvendig søyle som det skal måles fra. Vi hadde dialog med Grevrusten hos dere både muntlig og på mail vedrørende regler i forhold til takutstikk/svalgang angående bruksareal. Vi fikk ikke noen tilbakemelding i forhold til korreksjoner vedrørende dette. Dokumentasjon gjeldende dette har vi i vår mail korrespondanse med Grevrusten.

Mail hvor det er vedlagt regler for takutstikk/svalgang som arkitekten ba oss legge ved. Om dette er lagt inn i deres journaler vet vi ikke.

Se vedlegg «Dialog_OverbyggSvalgang_Arkitekt.pdf» for dokumentasjon av mailutveklings med arkitekt angående regler for takutstikk /svalgang

Se vedlegg «Dialog_OverbyggSvalgang_Grevrusten.pdf» for dokumentasjon av mailutveklings med Grevrusten angående regler for utstikk/svalgang

Se vedlegg «målbart.pdf» fra norsk standard som vi fikk fra arkitekt for regler overbygg som ble oversendt dere.

Se vedlegg «Skisser_Uthus_Frylia_KnutEngemoen051214.png» for siste tegning oversendt Grevrusten som er godkjent med slik takutsikk/svalgang.

Se vedlegg «Dialog_SisteTegning_Grevrusten.pdf» for dokumentasjon av mailutveklings med Grevrusten angående siste tegning med takutsikk/svalgang som ble godkjent av dere.

Under takutstikk/svalgang så er det lagt gulv rett ut fra døra. Behovet her er ikke noen veranda som dere skriver. I stedet for å lage trapp opp til dør, ble det lagt gulv. Den er vel da 95 cm dypt og er ca 20 cm opp fra bakken. Dette ble gjort utelukkende pga det estetiske og at det var mer funksjonelt. Det var ikke i våre tanker at dette eventuelt ikke skal være tillatt. Det vises også til at det er satt opp solcellepanel på uthus/bod. Vi kjøpte et nytt til hovedhytta og flyttet det gamle ned til boden. Dette fikk vi ikke til å fungere, og det ble derfor kjøpt et nytt. Vi kan si at dette ble for stort og litt for overdimensjonert. Solcellepanel er satt opp for å ha lys ute og inne, samt for plan om toalettløsningen med gass toalett som trenger strømtilførsel. Toalettløsning hadde vi som nevnt over dialog med Grevrusten om.

Oppsummering areal bod/uthus.

Uthus/bod er satt opp med tanke på manglende bruksareal på 12 m² som er areal innenfor omsluttende yttervegger. Den er målt til 12.35 m² som er beskrevet over. Takutstikk/svalgang er da ikke vært medregnet i det totale bruksareal grunnet det som nevnt over med regler fra arkitekt og dialog med dere angående det og tegningen med takutstikk/svalgang fra arkitekt som dere har godkjent. Om vi hadde ment eller trodd at arealet som takutstikk/svalgang utgjør skulle vært medregnet i det totale bruksarealet hadde vi aldri bygd med det.

Små bygg:

I tillegg vises det til to mindre bygg på tomta. Begge disse er satt opp etter at nytt bod/uthus ble bygd.

Lite «uthus» på 3,4 m² som dere refererer til, har målt til 3.24 m². Dette ble satt opp av restmaterialer fra uthus/bod. Vi har aldri før satt opp noe slik selv, så dette er første selvsnekra «bygget». Vi ble muligens litt ivrige her og tanken var ikke at det skulle bli så solid og fint. Det skulle bare være et lite tak med lufting for å slippe å lagre ute, slik mange i vernesona gjør. Den er nå brukt som ekstra vedlager samt for å lagre båtmotor. Intensjonen

vår var at det skulle være pent og ryddig på tomten vår. Vi tar det fulle og hele ansvaret for at dette ble satt opp uten godkjenning.

I tillegg så viser dere til et lite hus som er målt til 0,72 m². Der står det et aggregat som kun er brukt under bygging og vedlikehold av hytta. Det har stått delvis ute i mange år under presenning fordi det er så tungt å flytte. Det er et GEBE 5500 aggregat som vi har hatt behov for å dra de største sagene til snekkeren. Som sagt er dette tungt og ikke særlig flyttbart. Vi hadde igjen materialer og tenkte å lage et tak til aggregatet for å slippe å ha det ute og laget derfor en kasse i samme stil som hytta for å få det estetisk finere.

Som nevnt innledningsvis håper vi at informasjonen vi kommer med er lett forståelig og informativ.

Sekretariatet gjennomførte **26.06.20 befaring** med eier og Nord-Fron kommune.

Oppsummering fra befaringen blir gjengitt her:

Befaring 26.06.20

Etter rapport fra SNO (2018) om avvik i samband med kontroll av byggetiltak på gnr. 331 bnr 74 i Nord-Fron kommune, var det avtalt befaring med eier og Nord-Fron kommune.

Til stede:

- Knut Engemoen, eier
- Tone Engemoen, eier
- Anders Nybakken, Nord-Fron kommune
- Kristin Wiig Larsen, Nord-Fron kommune
- Trond Stensby, Rondane-Dovre nasjonalparkstyre (nasjonalparkforvalter)

Forhold tatt opp på befaringen:

1. Hovedhytte, areal
2. Uthus, areal
3. Andre oppførte bygninger.

1. Hovedhytte areal.

Eier hadde opplyst i byggesøknaden at hytta har et areal BRA på 58 m². SNO har målt arealet (med terrasse) til 83 m². På befaringen foretok kommunen oppmåling av BRA, og fant dette å være 60,95 m². Som følge av endring i målereglene var et overbygg på hytta ikke måleverdig på søknadstidspunktet. Eier har følgelig oppgitt korrekt areal i byggesøknaden.

Terrassen ble ikke vurdert som måleverdig da den ikke står opp mer 50 cm fra bakkenivå.

2. Uthus areal

På befaringen foretok kommunen oppmåling av BRA, og fant dette å være 12 m². Dette er i tråd med byggetillatelsen.

3. Andre oppførte bygninger

På eiendommen er det oppførte to andre bygninger (se figur 1):

- Et uthus på ca. 3 m²
- Et aggregatus på ca. 1 m², og høyde 1 m.

Figur 1. Utsnitt av bilde fra SNO sin rapport. (2018)

Videre oppfølging av kontroll med byggetiltak

A.

Eier har i byggesøknaden gitt korrekte opplysninger om areal, BRA = 58 m², på eksisterende hytte, og har ført opp uthus i tråd med vilkår gitt i tillatelsen fra nasjonalparkstyret, BRA = 12 m².

Dette forholdet fra SNO sin rapport er funnet i orden, og trenger ikke videre oppfølging.

B.

To bygninger på eiendommen er ført opp uten at det er omsøkt eller gitt tillatelse etter verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde.

Eier kan bringe forholdet i orden ved frivillig å rive/fjerne de oppførte bygningene, eller søke om dispensasjon fra verneforskriften for å la de bli stående. Siden eiendommen allerede er bygd ut med bygninger med et samlet areal 70 m² BRA, åpner ikke forvaltningsplanen for ytterligere utbygging. Eier kan derfor ikke forvente å få innvilget en søknad om dispensasjon.

Vi vil videre vise til naturmangfoldloven § 69 (retting og avbøtende tiltak):

«Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. ...

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtreders skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

...»

Vi vil her varsle at dersom eier ikke frivillig fjerner de to bygningene, eller får avslag på en eventuell søknad om dispensasjon, vil sekretariatet legge fram en sak for nasjonalparkstyret etter naturmangfoldloven § 69.

Eier får frist til 10.09.20 for å bringe forholdet i orden, jf. det som står ovenfor.

C.

På hytteeiendommen er det anlagt en terrasse i tilknytning til hovedhytta. Selv om den ikke er å regne som måleverdig areal, er det likevel et søknadspliktig tiltak etter verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde.

Figur 2. Utsnitt av bilde fra SNO sin rapport (2018) – hytte med terrasse.

Her gjelder det følgende retningslinjer i forvaltningsplanen:

«Ved behandling av søknad om bygging av terrasser/verandaer skal det legges vekt på generelle kulturhistoriske og estetiske vurderinger. Terrassen/verandaen/plattingen bør:

- *Søkes lagt så nært bakkenivå som mulig*
- *Være mindre enn 1/3 av fritidsboligens bebygde areal*
- *Bygges ut fra en vegg, dersom den ikke følger bakkenivå (og maks ut fra to vegger dersom den anlegges som «platting»)*
- *Tillatelse til bygging av platting/veranda vil ikke bli gitt i seter- kulturlandskapsområder.»*

Vi kan ikke se at det lagt fram søknad om tillatelse til dette tiltaket.

Vi derfor om, innen 10.09.20, å få tilsendt en søknad om bygging av terrasse.

Etter befaringen har **Knut og Tone Engemoen** søkt om tillatelse til bygging av veranda. De har videre ikke brukt muligheten til frivillig å fjerne to bygninger som er oppført uten søknad, men i stedet søkt om dispensasjon fra verneforskrifte for disse byggetiltakene. Søknadene i **brev datert 06.09.20** er gjengitt her:

Søknad om byggetillatelse veranda:

Vi søker om tillatelse for veranda/platning på hoved-hytta etter ønske om dette fra dere etter befaring.

Veranda/platning ble satt opp av forrige eier. Den er bygd ut fra overbygget ved inngangspartiet. Hytta ligger på et høydedrag med helling og den er bygd så nært bakkenivå som mulig. Kommunen målte den til å være under 50 cm fra bakkenivå.

Vi vet at den gamle verandaen ble revet på grunn av at to bærestolper som stod der var blitt løse og fundamentet for de måtte skiftes ut. Da ble det bygd ny veranda/platning der.

Behovet for utskiftning av bærestolper, samt at det i perioder har vært mye avføring ved inngangspartiet av kyr og sauer skal være årsaken til at den er satt opp.

Søknad om byggetillatelse to mindre bygg.

Vi søker herved om byggetillatelse på to små bygg/skjul oppført i 2017.

Liten bod:

Den ble satt opp av restmaterialer fra uthus/bod som ble satt opp for få år siden og kan kun ses på som overbygg for å skjule det som ellers vil bli sett på som rot. Den er brukt som ekstra vedlager samt for å lagre båtmotor osv. Intensjonen vår var at det skulle være pent og ryddig på tomten vår.

Vi har nå målt innvendig areal der. Det 154 cm * 152 cm. Høyde på det laveste er 145 cm og på det høyeste 190. Det vil si at det er 2,34 m² bruksareal. Dette ble målt av Nord-Fron Kommune da det var befaring og kommer ikke innenfor det som er søknadspliktig. Det at dette var søkepliktig ble vi gjort oppmerksom i et brev fra dere, samt på befaring 26. juni 2020.

Liten bod innvendig.

Tak for aggregat:

Det ble bygd et tak for aggregatet som er brukt under bygging og vedlikehold av hytta. Det har stått ute i mange år under presenning fordi det er så tungt å flytte. Det er et GEBE 5500 aggregat som vi har hatt behov for å dra de største sagene til snekkeren. Som sagt er dette tungt og ikke særlig flyttbart. Vi hadde igjen materialer og tenkte å lage et tak til aggregatet for å slippe å ha det ute. Vi laget derfor en kasse i samme stil som hytta for å få det estetisk finere og beskytte det for vær og vind.

Vi har nå målt innvendig areal der. Det 80 cm * 66 cm. Høyde på det laveste er 65 cm og på det høyeste 80. Det vil si at det er 0,52 m² bruksareal.

Dette kommer heller ikke innenfor det som er søknadspliktig i Nord-Fron Kommune. Det at dette var søkepliktig ble vi gjort oppmerksom i et brev fra dere, samt på befaring 26. juni 2020.

Overbygg for aggregat.

Vi er kjent med at hoved-hytta og uthus/bod ligger på 70 m² bruksareal og at disse to «skjulene» vil gjøre at vi kommer 2.8 m² bruksareal over tillatte bygningsmasse i vernesona. Vi ønsker at søknaden ses i sammenheng med vårt ønske om å redusere bruken av transport/traktor i vernesona og inn til hytta. Dette er en kostand på flere tusen kroner for hver tur for å frakte utstyr og ved og det øker trafikken i vernesona. I samarbeid med hyttenaboene så samkjører/transporterer vi ved og andre «bruks ting» så ofte vi kan og gjør at vi på den måten reduserer antall turer. Ved en ikke godkjenning av skjulet, så tas denne muligheten bort og det kan derfor regnes med at vi må søke om flere turer enn det som i utgangspunktet er tenkt/har behov for. I tillegg er det viktig for oss å ivareta estetikken og ryddigheten på hyttetomta. Det å oppbevare «rot» ute er noe vi ønsker å unngå.

De siste årene så har det blitt økende aktivitet med kyr og sau som ferdes inntil hytteveggen. Sikkerheten til dyrene er viktig. Vi har opplevd at det som står ute blir stadig vekk revet ned og under byggetida ble ting skadet av kyr som bikka paller med varer.

I tillegg ønsker vi at søknaden ses i sammenheng med når den første forvaltningsplanen kom i dette området. I forkant av endringen gikk det ut informasjon til hytteeiere om at det var mulig å søke/sette opp en bygningsmasse som er mye høyere enn det som kom med forvaltningsplanen. Tidligere eier hadde på det tidspunktet ikke midler eller helse til å øke bygningsmasse på tomten innenfor de fristene som ble gitt. Ettersom dette ikke ble benyttet så har vi fortsatt en av de eiendommene i område med minst bygningsmasse. Vi er langt under det som tidligere var tillatt og det de fleste andre i vårt område har. Dette mener vi blir en type «forskjellsbehandling/urettferdighet» og det burde blitt gitt en opsjon på totalt bruksareal til de eiendommer som ikke hadde mulighetene akkurat når denne reguleringsplanen kom.

Hytta vår ligger rett innenfor vernesona. Vi har nå regler for maksimal bygningsmasse på 70 m² bruksareal. Noen hundre meter vest for hytta, på andre siden av Fryosen så er det nå tillatt bygningsmasse på 150 m². Det settes opp nye hyttefelt. Der graves det for strøm, vann/avløp og fiber mellom alle hyttene. Hensikten med forvaltningsplanen er slik vi forstår det å verne om villrein og natur i dette området. En eventuell belastning for området i vernesonen er de som benytter seg av dette området. Det at det blir tilrettelagt i vernesonen for sykler og fotturer med grusa stier og klopper over myrer, skitrase om vinteren og merka DNT stier er noe vi som hytteeiere i området støtter og er takknemlig for. Men slik vi ser det er det dette som utgjør største belastningen.

Vi håper derfor at det blir brukt skjønn når dere skal vurdere de to kvadratmeterne som nå skjuler litt ekstra ved og et aggregat.

Eiendommen gnr. 331 bnr 74 ligger i Frylia, øst for Furusjøen i Nord-Fron kommune, se figur 3.

Figur 3. Eiendommen gnr: 331 bnr. 74, gul utheveing.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

Formålet med opprettelsen av Frydalen landskapsvernområde er å:

- ta vare på et særpreget og vakkert natur- og kulturlandskap, der seterlandskap med seterbebyggelse og setervoller, vegetasjon og kulturminner utgjør en vesentlig del av landskapets egenart,
- ta vare på leveområder for villreinstammen i Rondane og et rikt dyre- og planteliv,
- ta vare på landskapsformene.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

§ 3 Vernebestemmelser

1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriftens punkt 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som ... oppføring av bygninger eller anlegg, ... Opplistingen er ikke uttømmende.

1.3. Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

...

d) Ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplan.

Forvaltningsplan

s. 42 - 43

Påbygninger/ombygninger er ikke å anse som vedlikehold, og en må derfor søke om tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Søknad om ombygninger og utvidelse vil behandles strengere innenfor nasjonalparkene enn innenfor landskapsvernområdene. Forutsetninger som må oppfylles for at det kan gis dispensasjon for tilbygg/ombygninger er blant annet at:

- Byggetiltaket skal være forankret i konkret behov (som vedplass, do e.l) som ikke kan dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse
- Tilbygget må være vesentlig mindre enn eksisterende grunnflate, svært små buer bør ikke påbygges Forvaltningsmyndigheten vil kunne stille vilkår om eksteriørmessig utforming, farge og materialvalg av ombyggingen/påbygg i samsvar med tradisjonell byggeskikk eller tilpasset bygningen/bygningsmiljøet for øvrig. Vilkår kan også være begrunnet i landskaphensyn. Montering av eksempelvis vinduer og pipe på bygg som av tradisjon ikke har slike elementer vil vurderes strengt.

Ved behandling av søknad om bygging av terrasser/verandaer skal det legges vekt på generelle kulturhistoriske og estetiske vurderinger. Terrassen/verandaen/plattingen bør:

- Søktes lagt så nært bakkenivå som mulig
- Være mindre enn 1/3 av fritidsboligens bebygde areal
- Bygges ut fra en vegg, dersom den ikke følger bakkenivå (og maks ut fra to vegger dersom den
- Tillatelse til bygging av platting/veranda vil ikke bli gitt i seter- kulturlandskapsområder.

Frydalen LVO

Fryavassdraget er et vassdrag varig vernet mot kraftutbygging. Det er innenfor en sone på om lag 100 m ikke tillatt å føre opp nye bygg/tilbygg, jf kommunedelplanen for Frydalen. I Frydalen landskapsvernområde er det definert ut hytteområder, som ligger utenfor det vassdragsnære beltet med byggeforbud. Hytteområdene utenfor dette beltet har felles retningslinjer for ombygging/tilbygg:

- Maksimalt bruksareal etter bygging av tilbygg er 70 m² (TBRA).
- Arealet på nytt tilbygg skal ikke utgjøre mer enn 30 % av areal på hytta/fritidsboligen på vernetidspunktet. For hyttene på Tjønnbakken som ligger innenfor Frydalen LVO gjelder reguleringsplanen for Mysusetter. Med unntak av måsåbuene er arealgrensen her satt til 80 m² bruksareal.

Gnr. 331. bnr. 74 ligger i en sone «Fritidsboliger lengre enn 100 m fra varig verna bassdrag, se figur 4.

Figur 4. Utsnitt av temkart «Spesielt verdifulle bygninger / bygningsmiljøer, hytteområder og seter- / kulturlandskapsområder». (Forvaltningsplan for de store verneområdene Rondane)

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

I tillegg til behandling etter verneforskrift og eventuelle retningslinjer i forvaltningsplanen (og naturmangfoldloven § 48) må søknaden også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jmf. § 7.

§ 69 (retting og avbøtende tiltak)

«Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. ...

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtreders skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder – veileder Miljødirektoratet M-617/2016

3.6.1 Forhåndsvarsling av retting og stans

Hovedregelen er at pålegg om retting og stans skal varsles i forkant, slik at vedkommende part får anledning til å uttale seg til et mulig pålegg. Forhåndsvarselet bør inneholde:

- 1) Bakgrunn for at pålegg vurderes.
- 2) Rettslig grunnlag.

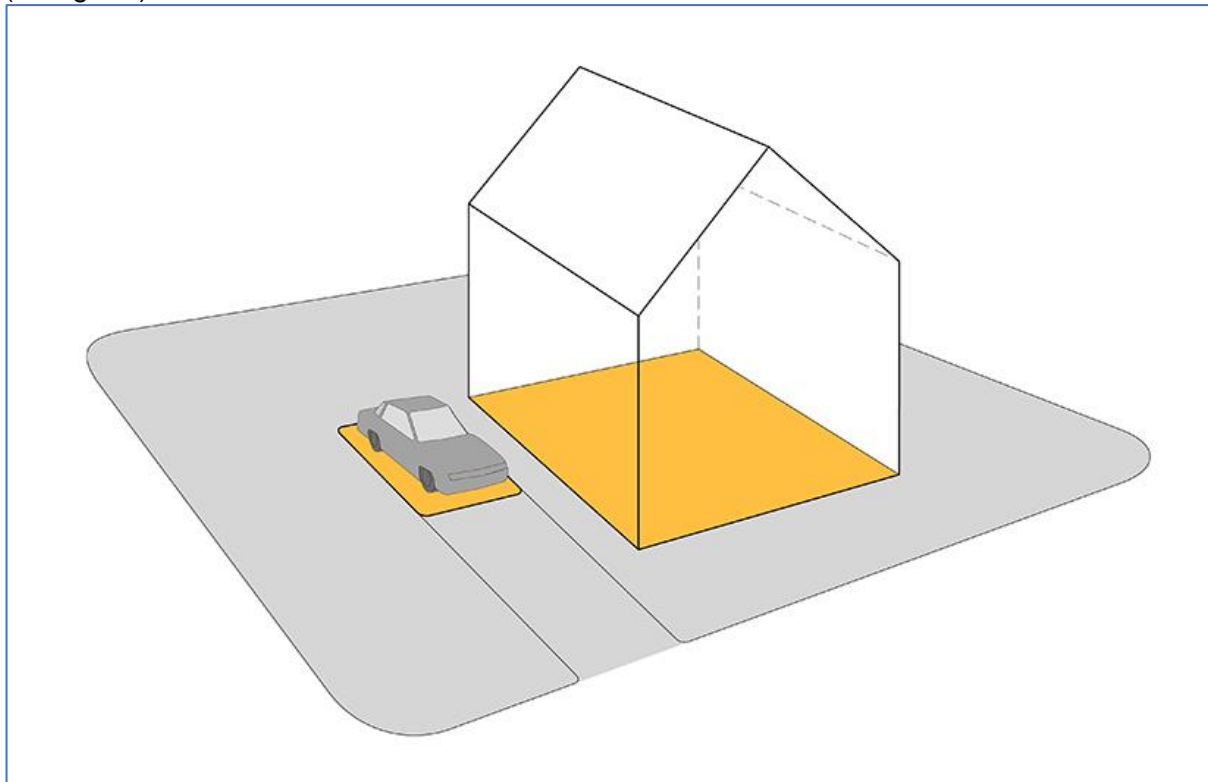
- 3) Tiltaket som vurderes pålagt - så konkret som mulig og med frist for gjennomføringen.
- 4) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles (se kap. under om tvangsmulkt og direkte gjennomføring).
- 5) Frist for å uttale seg i saken, normalt 14 dager.

5.1 Hjemmel for tvangsmulkt

Naturmangfoldloven § 73 hjemler adgangen til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Formålet med tvangsmulkt er å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.

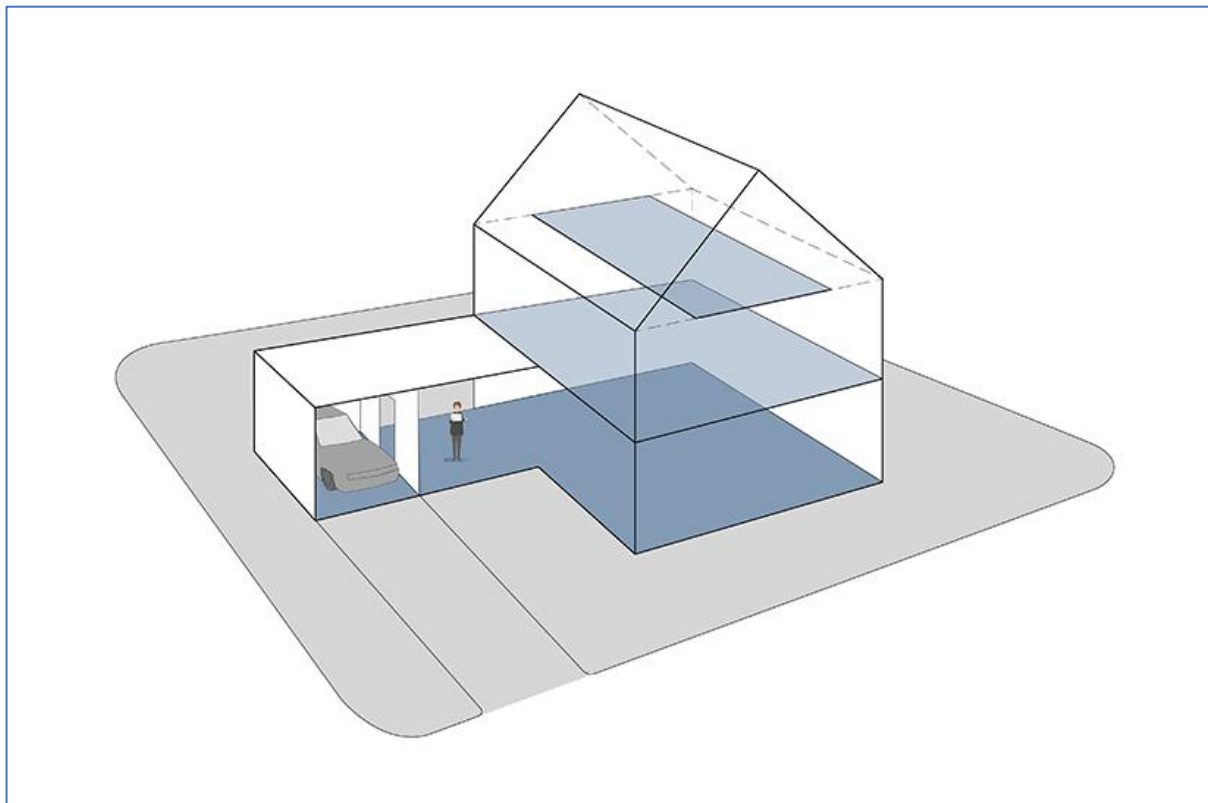
Grad av utnytting Beregnings- og måleregler, TEK 17

Bebygd areal (BYA) for en tomt er summen av bebygd areal for alle bygninger, bygningsdeler og konstruksjoner over bakken, åpent overbygd areal og nødvendig areal for biloppstillingsplasser på tomten. Bebygd areal på en tomt skrives m²-BYA og angis i hele tall. (Se figur 5)

Figur 5. Prinsippkisse bebygd areal (BYA) (TEK17)

Bruksareal for bebyggelse på en tomt (BRA) er summen av bruksarealet for alle bygninger og konstruksjoner, åpent overbygd areal og parkeringsareal/biloppstillingsplasser. Bruksareal for bebyggelse på en tomt skrives m²-BRA og angis i hele tall. (Se figur 6)

Figur 6. Prinsskisse bruksareal (BRA) (TEK17)

Presedens

Miljødirektoratet har i brev 02.03.15 gitt retningslinjer for vurdering av presedens i byggesaker etter naturmangfoldloven § 48, der det bl.a. står:

«Vurderingen av presedensvirkninger knytter seg for det første til sannsynligheten for at lignende tiltak vil fremmes i fremtiden. Dette avhenger primært av antall saker hvor likebehandling tilsier at dispensasjon vil måtte gis. Sannsynligheten varierer på en skala fra lite sannsynlig til svært sannsynlig. For det andre knytter vurderingen seg til konsekvensene for verneområdet av at de lignende sakene får samme utfall. Disse konsekvensene varierer på en skala fra lite alvorlige til svært alvorlige

Momenter ved vurdering av sannsynlighet for at et vedtak vil skape presedens vil blant annet kunne være hvor mange andre hytter det er i verneområdet som vil kunne søke om samme tiltak, om det er spesielle forhold knyttet til saken som tilsier at den kan særbehandles og om tiltakstypen er behandlet i forvaltningsplan med klar avgrensning av hva som kan tillates.»

Vurdering

Jf. SNO sin rapport fra 2018, er det etter korrespondanse med Knut og Tone Engemoen, og befarig på eiendommen 26.06.20 klart at følgende søknadspliktige tiltak står igjen som uavklart etter verneforskriften for Frydalen landskapsvernområde:

- veranda/terrasse
- liten bod
- overbygg strømaggregat.

Veranda/terrasse

Engemoen opplyser at det tidligere har vært veranda til hytta, men at den ble revet og erstattet av eksisterende veranda. Forvaltningsplanen for de store verneområdene i Rondane åpner for at det kan bygges veranda/terrasse i tilknytning til hytte i Frydalen landskapsvernområde. Verandaen skal da ikke være større enn 1/3 av hytta på vernetidspunktet. Verandaen er etter oppgitte mål et areal på 10.1 m². Nasjonalparkforvalteren vil innstille på at denne delen av søknaden blir godkjent.

Liten bod / overbygg aggregat

Verneforskriften åpner for at det kan gis tillatelse til ombygginger og tilbygg til eksisterende bygninger i tråd med forvaltningsplanen. I forvaltningsplanen er det satt en øvre arealgrense på 70 m² (BRA). I styresak 59/2014 ble det gitt tillatelse til et uthus på 12 m². Eiendommen er nå maksimalt bygd ut til 70 m² BRA.

Godkjenning av byggetiltak utover 70 m² vil kunne ha stor presedensvirkning. Innenfor landskapsvernområdet er det et større antal hytter, og en lempligere praksis enn det forvaltningsplanen legger opp til vil endre landskapets karakter, jf. også naturmangfoldloven §§ 9 og 10.. Tiltaket vil derfor være i strid med vernemålet, og virke negativt på verneverdiene. Det blir også vist til at søker selv i sin opprinnelige søknad har vist til at uthuset på 12 m² er innenfor forvaltningsplanens ramme på 70 m².

Nasjonalparkforvalteren legger til grunn at de to byggene som nå er omsøkt har uthusfunksjoner som kan løses i det nylig godkjente og oppførte uthuset på 12 m²: Forvalteren ser det derfor slik at søker ikke har et berettiget behov for de to omsøkte byggene.

Søker har allerede fått muligheten til frivillig å fjerne de to byggene som er søkt godkjent. Ved et avslag på søknaden er det derfor rimlig at søker blir pålagt å fjerne byggene, jf. naturmangfoldloven § 69. Det vil gi en svært uheldig presedens dersom ulovlig oppførte bygg ikke blir pålagt fjernet. Forvaltningen av vernereglene og verneverdiene vil bli undergravd, og kravet om likebehandling vil bli satt til side.

Nasjonalparkforvalteren har tillit til at parten vil etterkomme et pålegg, og mener det ikke er grunn til å høyne konfliktnivået i saken med å varsle tvangsmulkt. På den annen side påligger det nasjonalparkstyret å opplyse om mulige konsekvenser av å ikke etterkomme et pålegg. Siden det blir gitt en romslig frist for retting, og nasjonalparkstyret har få møter, mener nasjonalparkforvalteren det likevel er rett å gi et slikt varsel nå.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren vil innstille på:

- søknad om terrasse/veranda blir godkjent i tråd med verneforskriften og forvaltningsplanen
- søknad om liten bod og overbygg over strømaggregat blir avslått fordi det er i strid med vernereglene, vernemålet, og vil virke negativt på verneverdiene.
- søker blir pålagt å fjerne de to omsøkte byggene.

Det blir gitt varsel om mulig tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73.

Arkivsaksnummer:	2019/19629-19	Saksbehandler:	Trond Stensby	Dato:	05.10.2020
------------------	---------------	----------------	---------------	-------	------------

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Rondane-Dovre nasjonalparkstyre	48/2020	14.10.2020

Rondane NP - søknad byggetiltak - Østkjølen grunneierlag - oppfølging av vedtak 02.04.20

Innstilling fra forvalter

1. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 får Østkjølen grunneierlag pålegg om å fjerne plattingen ved Rundhøbua, jf. nasjonalparkstyret sitt vedtak 02.04.20, sak 20/2020. Frist for gjennomføring av pålegget blir satt til 01.07.2021.
2. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 får Østkjølen grunneierlag pålegg om å fjerne plattingen ved bua ved Fremre Vulutjønn (Frøningsbua), jf. nasjonalparkstyret sitt vedtak 02.04.20, sak 20/2020. Frist for gjennomføring av pålegget blir satt til 01.07.2021.
3. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 73 varsles det herved om mulig løpende tvangsmulkt på kr. 500 pr dag inntil retting i tråd med vedtaket pkt. 1 og 2 er gjennomført. Forhåndsvarselet gjelder i fall forholdene som beskrevet i saken ikke er rettet innen gitt frist. Parten gis en frist for å uttale seg til varselet, satt til 01.07.2021.
4. Østkjølen grunneierlag kan søke om dispensasjon for reparasjon av terrengskadene ved Rundhøbua etter den lokale skadeflommen i 2013.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Type	Innhold	Dok.dato	Avsender/Mottaker
I	Rondane NP - Tilbakemelding og søknad byggetiltak - Østkjølen grunneierlag	05.11.2019	Østkjølen grunneierlag
U	Høring - Rondane NP - Oppfølging av byggetiltak Vulufjell - Østkjølen grunneierlag	03.12.2019	Villreinemnda, fylkeskommunen m.fl.
I	Høring - Rondane NP - Oppfølging av byggetiltak Vulufjell - Østkjølen grunneierlag	04.12.2019	Oppland fylkeskommune
I	Uttalelse - Protokoll - Rondane NP - Oppfølging av byggetiltak Vulufjell - Østkjølen grunneierlag	10.01.2020	Villreinemnda for Rondane og Sølnekletten
I	Vedrørende oppfølging av byggetiltak Vulufjell - Østkjølen grunneierlag	23.03.2020	Innlandet fylkeskommune
I	Uttalelse - Oppfølging av byggetiltak Vulufjell - Østkjølen grunneierlag	27.04.2020	Tosten Dalseg
U	Svar. Uttalelse - Oppfølging av byggetiltak - Vulufjell - Østkjølen grunneierlag	04.05.2020	Tosten Dalseg
U	Oppfølging av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 02.04.20	29.06.2020	Østkjølen grunneierlag v/Terje Stian Bjørke

Vedlegg:

- 1 Kommentar fra Østkjølen grunneigarlag ang. plattinger
- 2 Rondane NP - oppsummering av befaring 30.07.20 - Rundhøbua og bu ved Fremre Vulutjønn (Frøningsbua)
- 3 Oppfølging av vedtak i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre 02.04.20

Saksopplysninger

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre gjorde i møte **02.04.20**, styresak 20/2020 slik vedtak:

«Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i møte 02.04.20, styresak 20/2020 gjort slik vedtak:

«Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Østkjølen grunneierlag avslag på sin søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Rondane nasjonalpark § 3 pkt. 1.1, jf. pkt. 1.2 og 1.3. for Rondane nasjonalpark.

Avslaget blir grunnlagt med at omsøkte tiltak er i strid med verneformålet om å ivareta kulturminner. Oppføring av plattinger i impregnert materiale knyttet til gamle steinbuer i høyfjellet vil medføre at buenes opprinnelige preg endres, og verneverdiene blir redusert. Vilåårene i naturmangfoldloven § 48 er derfor ikke er oppfylt.»

Etter informasjon om at klagefristen var oversittet har Østkjølen grunneierlag ikke levert klage på vedtaket.

Sekretariatet har i brev datert 29.06.20 bl.a. skrevet følgende til Østkjølen grunneierlag:

Bjørke opplyser i telefonsamtalen at det ikke er mottatt brev med vedtak, men vårt sak-arkiv system viser at brevet er sendt ut via e-post. Vi legger derfor til grunn at klagefristen er ute.

Østkjølen grunneierlag må derfor følge opp vedtaket i nasjonalparkstyret. Det kan skje ved at grunneierlaget frivillig fjerner plattningene utenfor Rundhøbua og bua ved fremre Vulutjønn.

...

Hvis Østkjølen grunneierlag ikke finner å ville fjerne plattningene frivillig, vil vi legge fram sak for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre etter naturmangfoldloven § 69.

Det blir her satt frist for frivillig fjerning av plattningene innen 10.09.20.

Østkjølen grunneierlag ba om at det skulle holdes en befaring på de aktuelle bygningene. Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre stilte etter dette på **befaring 30.07.20**. En oppsummering fra befaringen blir gjengitt her:

Til stede:

- Terje Stian Bjørke, Østkjølen grunneierlag
- Tosten Dalseg (deltok bare ved Rundhøbua)
- Harald Gryttingslien (deltok bare ved Rundhøbua)
- Ole Tvette Muriteigen, leder Rondane-Dovre nasjonalparkstyre
- Trond Stensby, nasjonalparkforvalter – sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre.

Bakgrunn.

Rondane-Dovre nasjonalparkstyre har i møte 02.04.20, styresak 20/2020 gjort slik vedtak:
«Med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 får Østkjølen grunneierlag avslag på sin søknad om dispensasjon fra verneforskriften for Rondane nasjonalpark § 3 pkt. 1.1, jf. pkt. 1.2 og 1.3. for Rondane nasjonalpark.

Avslaget blir grunnlagt med at omsøkte tiltak er i strid med verneformålet om å ivareta kulturminner. Oppføring av plattinger i impregnert materiale knyttet til gamle steinbuer i høyfjellet vil medføre at buenes opprinnelige preg endres, og verneverdiene blir redusert. Vilårene i naturmangfoldloven § 48 er derfor ikke oppfylt.»

Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre skrev i brev 29.06.20, bl.a.:
«Hvis Østkjølen grunneierlag ikke finner å ville fjerne plattningene frivillig, vil vi legge fram sak for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre etter naturmangfoldloven § 69.

Det blir her satt frist for frivillig fjerning av plattningene innen 10.09.20.

Bjørke tok i telefonsamtalen opp at plattningen ved Rundhøbua ble bygd i 1995. Vi har oppklart dette i brev til Tosten Dalseg, datert 04.05.20. Kopi av brevet følger vedlagt, til orientering.

Vi oppfattet at det er ønske om befaring ved Rundhøbua, for å se på hvordan en kan bøte på terrengskader etter flommen i 1995. Etter nærmere avtale, stiller vi gjerne på en slik befaring.»

- - -

Oppsummering av befaringsa følger her i pkt. 1 – 4.

1. Rundhøbua

Østkjølen grunneierlag leier ut bua for korte opphold til fritidsformål.

Bua er oppført i naturstein og mørtel/semment, se figur 1.

Grunneierlaget opplyste at det i 1995 var en skadeflom ved bua. I åa som går forbi har det trolig danna seg en snøpropp, som ved kollaps utløste en unormal stor vannføring. Flommen medført skader på skråningen opp mot bua, og delvis på terrenget foran inngangspartiet. Terrenget har deretter ligget slik inntil 01.07.14, da det på dugnad ble bygd en plattning foran inngangspartiet. Se figur 1.

Figur 1. Bilder fra Rundhøbua , terrengskader og platting.

Grunneierlaget la fram at plattingen ikke var til ulempe for noen interesser, og vil på nytt ta opp spørsmålet om å få la plattingen stå.

Alternativet er å fjerne plattingen, og i så fall vil grunneierlaget søke om å få bruke gravemaskin for å legge til grov stein og planere området foran inngangen til bua.

Grunneierlaget får frist til 10.09.20 med å legge fram tilsvar på sekretariatets brev datert 29.06.20.

I fall plattingen ikke er fjernet vil sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre legge fram sak om pålegg om retting, jf. naturmangfoldloven § 69.

2. Bu ved Fremre Vulutjønnna (Frøningsbua)

Østkjølen grunneierlag leier ut bua for korte opphold til fritidsformål.

Bua er oppført i naturstein og mørtel/sement, se figur 2. Det ble opplyst at bua har innvendig reisverk og kledning, slik at steinveggene ikke er bærende for takkonstruksjonen.

Steinveggene er delvis på vei til å sige ut. Byggeskummet som tidligere har vært bruk til å tette sprekker i framveggen har derfor ingen funksjon, og grunneierlaget opplyste at dette vil bli fjernet.

Figur 2. Bilder fra bua ved Fremre Vulutjønnna (Frøningsbua) og platting.

Grunneierlaget la fram at plattingen ikke var til ulempe for noen interesser, og vil på nytt ta opp spørsmålet om å få la plattingen stå.

Alternativet er å fjerne plattingen, og i så fall vil grunneierlaget legge steinheller foran inngangen til bua.

Grunneierlaget får frist til 10.09.20 med å legge fram tilsvar på sekretariatets brev datert 29.06.20.

I fall plattingen ikke er fjernet vil sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre legge fram sak om pålegg om retting, jf. naturmangfoldloven § 69.

3. Båtopplag Vulufjell fjellstyre

Ved naust/bu ved Fremre Vulutjønnna har Vulufjell fjellstyre har laget et båtopplag av to grove og skjemmande plastrør. Se figur 3. Sekretariatet for Rondane-Dovre nasjonalparkstyre vil følge opp dette med sikte på å få rørene fjernet.

Figur 3. Båtopplag ved naust/bu ved Fremre Vulutjønnna, Vulufjell fjellstyre.

4. Forfalt naust

Ved Fremre Vulutjønnna ligger det att steinmurene til et forfalt naust, se figur 4.

Figur 4. Forfalt naust ved Framre Vulutjønnna.

Grunneierlaget tok opp spørsmålet om det er mulig å restaurere naustet.

Etter sekretariatets mening vil dette være søknadspliktig, jf. det som står i forvaltningsplanen, s. 35:

«Ved definisjon av hva som er vedlikehold og hva som er nybygg, vil forvaltningsmyndigheten legge til grunn en helhetsvurdering der takets tilstand tillegges betydelig vekt.»

Østkjølen grunneierlag har i brev **datert 14.09.20** levert følgende kommentar til oppsummeringen fra befaringsen 30.07.20:

Viser til befaringsen som ble holdt torsdag 30.07.20, og påfølgende brev datert 05.08.2020. Ønsker med dette å komme med noen kommentarer.

Til stede på befaringsen:

Terje Stian Bjørke, Østkjølen grunneierlag

Tosten Dalseg (deltok bare ved Rundhøbua)

Harald Gryttingslien (deltok bare ved Rundhøbua)

Ole Tvette Murteigen, leder Rondane-Dovre nasjonalparkstyre

Trond Stensby, nasjonalparkforvalter.

Rundhøbua:

Jeg har i ettertid fått mer informasjon om hvorfor platting ble satt opp utenfor bua. Det er riktig at det var skader etter flom i 1995, men en ny flom i 2013 gjorde enda større skader utenfor bua. I den siste flommen var det gravd vekk så mye masse at det var 80 cm opp til dørstokk. For å få tilgjengelighet igjen ble plattingen bygget. Dersom plattingen fjernes, må det fylles opp med masse og steinheller for å kunne benytte bua. Det vil medføre terrenginngrep for å finne nok masse og steinheller. Dette arbeidet vil kreve bruk av gravemaskin, da det ikke er mulig å gjennomføre for hånd. Dersom plattingen må rives, regner vi med en positiv behandling av en søknad om å transportere gravemaskin inn i nasjonalparken.

Vi anser likevel nåværende platting som mindre inngripende enn å ta inn en gravemaskin.

Vi søker derfor med dette på nytt om å la plattingen få stå slik den er i dag.

Frøningsbua:

Det har vært stort engasjement i bygda hva denne oppsatte platting angår. Alle vi i grunneigarlaget har snakket med, synes plattingen er et positivt innslag. Noen av de eldste i bygda husker at det opprinnelig var en platting foran bua, at den var like bred som bua men ikke så langt utover som den er der i dag. Mange har forsøkt å finne bilder fra den gang det var platting for å dokumentere det, men dessverre har det ikke vært mulig å finne.

Vi er av den oppfatning at det opprinnelig var en platting foran bua, men at den har vært borte noen år. Den plattingen som er der nå, mener vi ikke er til ulempe for noen. Vi søker derfor med dette på nytt om å la plattingen få stå slik den er i dag.

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Miljøverndepartementet har i brev av 9. mars 2011 delegert forvaltningsmyndigheten for verneområdene til Rondane-Dovre nasjonalparkstyre i medhold av naturmangfoldloven § 62, jf. § 77.

Verneformål – forskrift

§ 2 Formål

«Formålet med opprettelsen av Rondane nasjonalpark er å:
ta vare på et stort, sammenhengende og i det vesentlige urørt fjellområde,
ta vare på et høyfjellsøkosystem med et egenartet og variert biologisk mangfold,
ta vare på sentrale leveområder til villreinstammen i Rondane,
sikre variasjonsbredden i naturtyper som Rondaneområdet omfatter, herunder innslag av høyereliggende bjørke- og barskog,
bevare landskapsformer og særpregede geologiske forekomster,
ta vare på verdifulle kulturminner.

Allmennheten skal fortsatt ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.»

§ 3 Vernebestemmelser

«1. Landskapet

1.1. Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring av bygninger, tilbygg, gjerder, anlegg og faste og midlertidige innretninger, vegbygging, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, uttak og fjerning av stein, mineraler eller fossiler, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, framføring av luft- og jordledninger, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier og løyper, plassering av campingvogner og bobiler o.l. Kulturminner skal beskyttes mot skade. Opplistingen er ikke uttømmende.

1.2. Bestemmelsene i 1.1 er ikke til hinder for:

a) Vedlikehold av eksisterende bygninger, veier og andre innretninger. Vedlikehold av bygninger skal skje i samsvar med tradisjonell byggeskikk. Vedlikehold omfatter ikke ombygginger eller utvidelser av bygninger.

Forvaltningsplan

s. 37

Oversikt over antall bygninger, fordelt på bygningstyper og kommuner innenfor Rondane nasjonalpark (kilde: GAB-registeret og Sel kommune*). Utdrag av tabell:

Rondane nasjonalpark						
Bygningstype	Dovre	Folldal	Sør-Fron	Sel	Stor-Elvdal	Totalt
...						
Seterhus, sel, rorbu o.l.	3	2	24			29
Skogs- og utmarkskoie, gamle	1	1	5		2	9
Alle bygg	6	12	47	12	3	82

...

s. 39

Bygninger/bygningsmiljøer med spesielt stor verdi

...

Oppland Fylkeskommune har gitt innspill om forvaltning av kulturminner i Rondaneområdet til forvaltningsplanen i Rapport om kulturminner, sårbarhet og forvaltning av kulturminner i Rondane og Dovreområdet (Oppland fylkeskommune, 2006). I rapporten legger de blant annet vekt på bygningsmiljøer med særlig stor verneverdi i området.

Bygningsmiljøer med særlig stor verneverdi er:

...

- Spredtliggende steinbuer
- Opprinnelige måsåbuer

«Steinbuer/fangstbuer Buene er plassert i høyfjellet og har hatt funksjon som overnattingsplass for jegere. Tradisjonen med å bygge opp steinbuer er lang og startet sannsynligvis med engelskmennene mot slutten av 1800- tallet (se Bråtå 2001) og det finnes slike steinbuer som en vet er bygget på 1930-tallet. Buene kan være spesielt verdifulle som dokumentasjon på tidligere tiders bruk av fjellet i forbindelse med villreinjakta, en tradisjon som også lever i dag.»

s. 42

Påbygninger/ombygninger er ikke å anse som vedlikehold, og en må derfor søke om tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Søknad om ombygninger og utvidelse vil behandles strengere innenfor nasjonalparkene enn innenfor landskapsvernområdene. Forutsetninger som må oppfylles for at det kan gis dispensasjon for tilbygg/ombygninger er blant annet at:

- Byggetiltaket skal være forankret i konkret behov (som vedplass, do e.l) som ikke kan dekkes innenfor eksisterende bygningsmasse
- Tilbygget må være vesentlig mindre enn eksisterende grunnflate, svært små buer bør ikke påbygges

s. 43

Ved behandling av søknad om bygging av terrasser/verandaer skal det legges vekt på generelle kulturhistoriske og estetiske vurderinger.

Terrassen/verandaen/plattingen bør:

- Søkes lagt så nært bakkenivå som mulig
- Være mindre enn 1/3 av fritidsboligens bebygde areal
- Bygges ut fra en vegg, dersom den ikke følger bakkenivå (og maks ut fra to vegger dersom den
- Tillatelse til bygging av platting/veranda vil ikke bli gitt i seter- kulturlandskapsområder.

s. 43 - 44

I tillegg til de generelle er det laget laget mer detaljerte retningslinjer for typeområder og spesielt verdifulle bygninger.

1. Spesielt verdifulle bygninger/bygningsmiljøer

...

Frittliggende steinbuer

De generelle retningslinjene for å skille mellom nybygg og vedlikehold vil også gjelde for steinbuer. Ved nedrast tak vil søknad om gjenoppbygging/restaurering behandles som nybygg. Søknader om nybygg vil behandles svært strengt. Vurderingen vil være knyttet til kulturminnehensyn og plassering i forhold til villreinens aktuelle og potensielle bruk av området vil bli tillagt stor vekt.»

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn. Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet

Saker må vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8-12 i (kunnskapsgrunnlag, føre-var prinsippet, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse bæres av tiltakshaver samt miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder), jf. § 7.

§ 69 (retting og avbøtende tiltak)

«Myndigheten etter loven kan pålegge den ansvarlige å rette eller stanse forhold som er i strid med loven eller vedtak med hjemmel i loven.

Den som ved å overtre loven eller vedtak med hjemmel i loven forårsaker fare for forringelse av naturmangfoldet, skal sette i verk tiltak for å forhindre at slik forringelse skjer. Har forringelsen allerede inntrådt, gjelder plikten hindring av ytterligere forringelse og – om mulig – gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet ved oppsamling, rydding, fjerning, planering eller andre egnede tiltak. ...

Plikten til forebygging, utbedring og gjenoppretting gjelder ikke i den utstrekning det i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtredersens skyld og økonomiske stilling, ville være særlig urimelig.

Forvaltningsloven

§ 29

Fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part.

§ 31

Selv om klageren har oversittet klagefristen, kan klagen tas under behandling såfremt

- a) parten eller hans fullmektig ikke kan lastes for å ha oversittet fristen eller for å ha drøyd med klage etterpå, eller
- b) det av særlige grunner er rimelig at klagen blir prøvd.

Ved vurderingen av om klagen bør tas opp til behandling, skal det også legges vekt på om endring av vedtaket kan medføre skade eller ulempe for andre.

§ 35

Et forvaltningsorgan kan omgjøre sitt eget vedtak uten at det er påklaget dersom

- a) endringen ikke er til skade for noen som vedtaket retter seg mot eller direkte tilgodeser eller
- b) underretning om vedtaket ikke er kommet fram til vedkommende og vedtaket heller ikke er offentlig kunngjort, eller
- c) vedtaket må anses ugyldig.

Foreligger vilkårene etter første ledd, kan vedtaket omgjøres også av klageinstansen eller av annet overordnet organ.

Oppfølging av ulovlige forhold i verneområder – veileder Miljødirektoratet M-617/2016

3.6.1 Forhåndsvarsling av retting og stans

Hovedregelen er at pålegg om retting og stans skal varsles i forkant, slik at vedkommende part får anledning til å uttale seg til et mulig pålegg. Forhåndsvarselet bør inneholde:

- 1) Bakgrunn for at pålegg vurderes.
- 2) Rettslig grunnlag.
- 3) Tiltaket som vurderes pålagt - så konkret som mulig og med frist for gjennomføringen.
- 4) Mulige konsekvenser av at pålegget ikke oppfylles (se kap. under om tvangsmulkt og direkte gjennomføring).
- 5) Frist for å uttale seg i saken, normalt 14 dager.

5.1 Hjemmel for tvangsmulkt

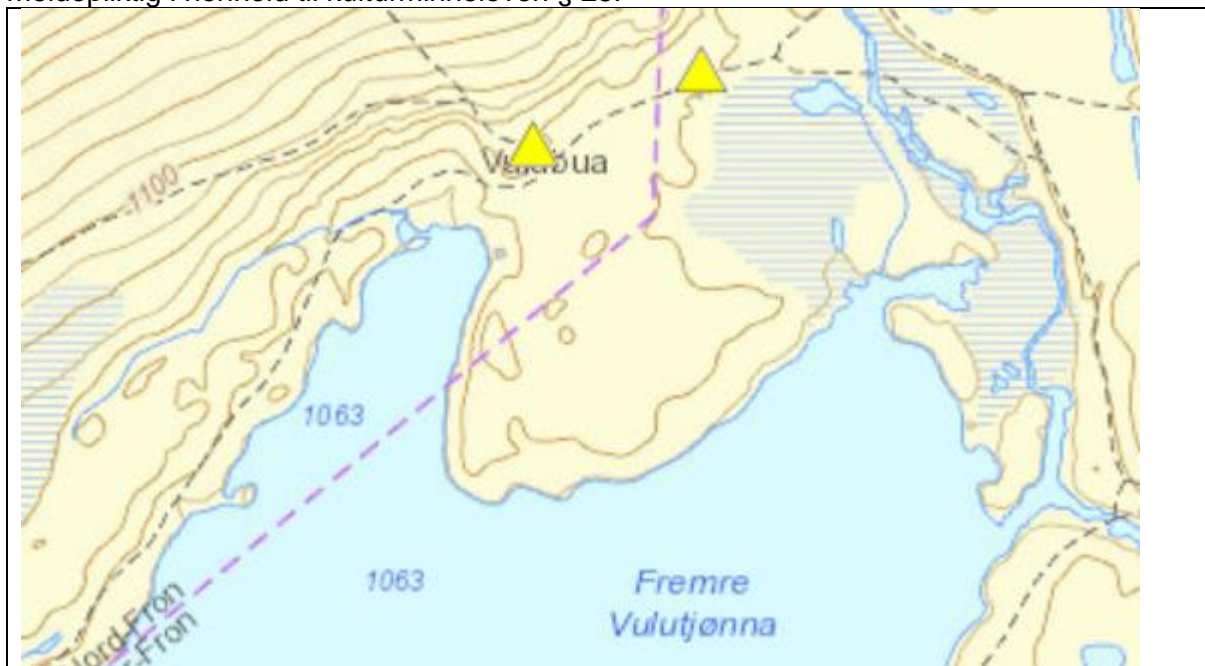
Naturmangfoldloven § 73 hjemler adgangen til å fatte vedtak om tvangsmulkt. Formålet med tvangsmulkt er å sikre at loven og bestemmelser i medhold av den blir etterlevd.

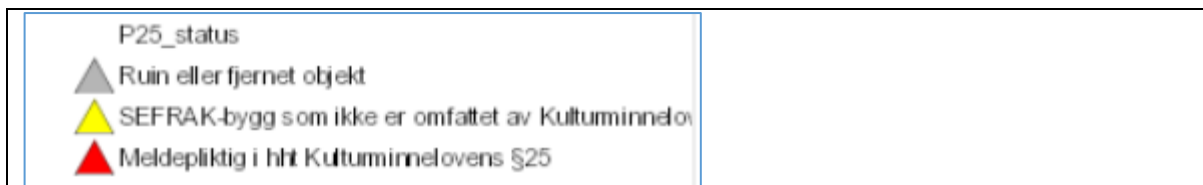
Presedens

Det går fram av forvaltningsplanen at det er et større antall bygninger i Rondane nasjonalpark som er av samme type som de Østkjølen grunneierlag har søkt om godkjenning av tiltak for. Søknaden kan derfor få presedensvirkning for lignende søknader knyttet til eksisterende bygg i nasjonalparken, med de konsekvenser det har for bygningsmiljøet.

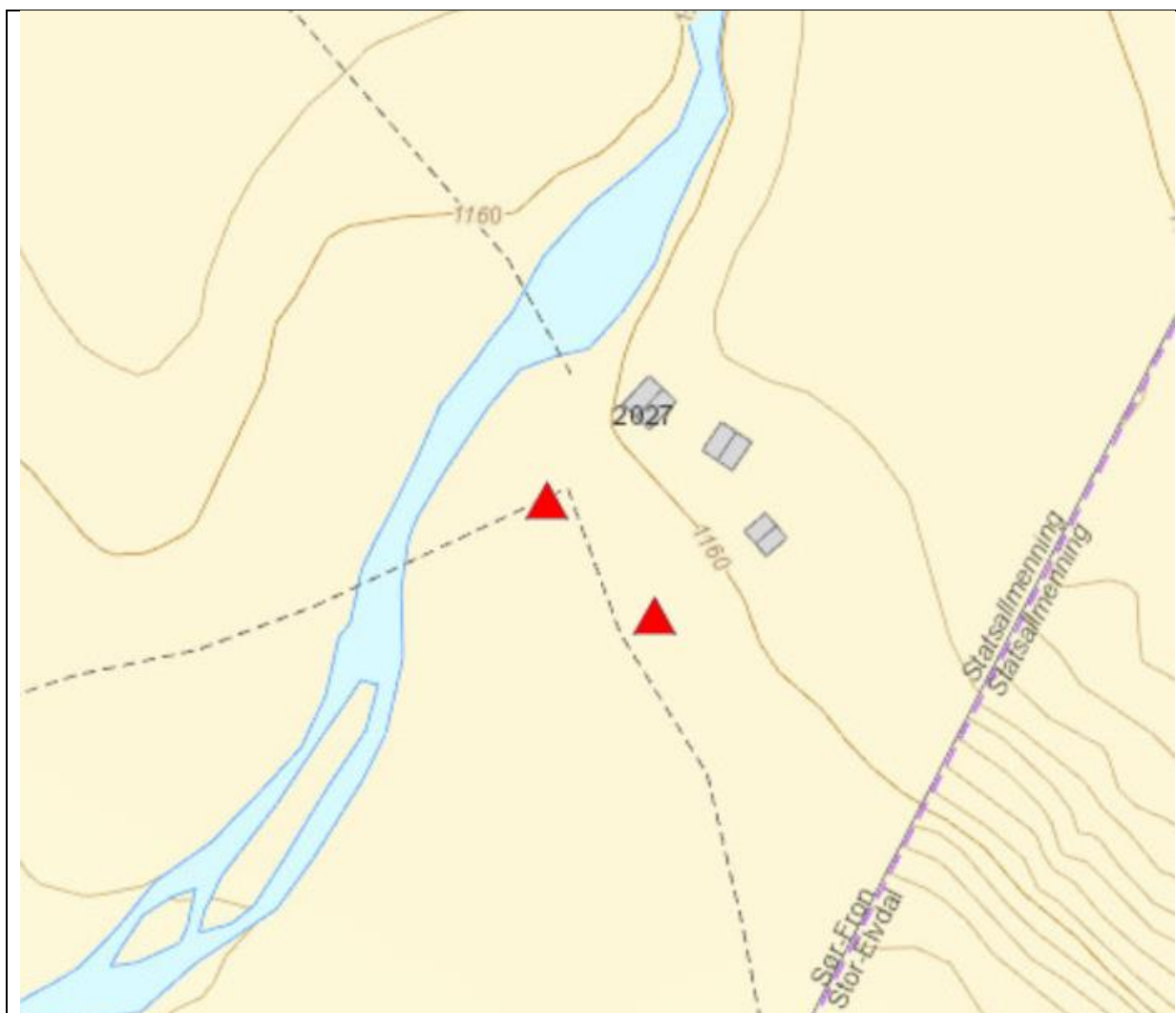
Kulturminnestatus

Dei to buene er i SEFRAK-registeret, se figur 5 og 6. Bua ved framre Vulutjønnå er klassifisert som SEFRAK-bygg som ikke er omfattet av kulturminneloven. Rundhøbua er klassifisert som meldepliktig i henhold til kulturminneloven § 25.

Figur 5. SEFRAK-register, bu ved framre Vulutjønna.

Figur 6. SEFRAK-registeret Rundhøbua

Vurdering

Nasjonalparkforvalteren viser til at vedtaket nasjonalparkstyret gjorde 02.04.20, styresak 20/2020 ble sendt til Østkjølen grunneierlag i brev datert 07.04.20. Østkjølen grunneierlag fikk avslag på sin søknad om dispensasjon for bygging av plattinger ved Rundhøbua og bua ved Fremre Vulutjønn (Frøningsbua). Grunneierlaget har ikke klaget på vedtaket innen fristen på tre uker.

I samband med oppfølging av vedtaket i nasjonalparkstyret har sekretariatet gitt Østkjølen grunneierlag mulighet til, innen 10.09.20, frivillig å rette opp tiltakene som er utført. Videre ble det etter ønske fra grunneierlaget gjennomført en befaring 30.07.20. Etter nasjonalparkforvalteren sin vurdering kom det ikke fram nye opplysninger som gir grunn til å se på saken på nytt.

Imidlertid har Østkjølen grunneierlag kommet med en oppklarende opplysning i sitt brev datert 14.09.20. Her blir det opplyst at plattingen ved Rundhøbua ble bygd etter en lokal skadeflom i 2013, og ikke som følge av storflommen i 1995. Da rimer det også bedre at plattingen ble bygd i 2014, slik det ble opplyst på befaringen 30.07.20. Vernereglene var de samme i 2014 som i 2020, og den nye opplysningen endrer derfor ikke at tiltaket er søknadspliktig, og har fått avslag ved behandling i nasjonalparkstyret. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at plattingen blir fjernet. Det vil gi en svært uheldig presedens dersom ulovlig oppførte bygg ikke blir pålagt fjernet. Forvaltningen av vernereglene og verneverdiene vil bli undergravd, og kravet om likebehandling vil bli satt til side.

Etter de nye opplysningene som er kommet, mener likevel nasjonalparkforvalteren at det er rimelig at Østkjølen grunneierlag kan fremme en ny søknad om reparering av terrengskadene etter flommen i 2013.

For plattingen ved bua ved Fremre Vulutjønn har det ikke kommet opplysninger som gir grunn til å se på saken på nytt. Nasjonalparkforvalteren vil derfor innstille på at plattingen blir pålagt fjernet.

Nasjonalparkforvalteren har tillit til at parten vil etterkomme et pålegg, og mener det ikke er grunn til å høyne konfliktnivået i saken med å varsle tvangsmulkt. På den annen side påligger det nasjonalparkstyret å opplyse om mulige konsekvenser av å ikke etterkomme et pålegg. Siden det blir gitt en romslig frist for retting, og nasjonalparkstyret har få møter, mener nasjonalparkforvalteren det likevel er rett å gi et slikt varsel nå.

Konklusjon

Nasjonalparkforvalteren vil innstille på at det blir gitt pålegg etter naturmangfoldloven § 69 om å fjerne plattingene ved Rundhøbua og bua ved Fremre Vulutjønn (Frøningsbua).

Det blir gitt varsel om mulig tvangsmulkt etter naturmangfoldloven § 73.

Videre at det blir åpnet for at Østkjølen grunneierlag kan søke om dispensasjon for reparasjon av terrengskadene ved Rundhøbua etter den lokale skadeflommen i 2013.

ST 49/2020 Delegerte vedtak

DS 35/2020 Delegert sak. Grimsdalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - transport til Åsahytta - Ellen Randveig Aasen 2020/6355 3. jun 2020 00:00:00

DS 36/2020 Grimsdalen LVO - Dispensasjon og avslag - Motorferdsel barmark 2020 - Erik Talleraas 2020/9144 1. sep 2020 00:00:00

DS 37/2020 Delegert sak - Rondane NP - Tillatelse organisert ferdse 2020-2023 - Sulseter Rideleir 2020/6609 26. jun 2020 00:00:00

DS 38/2020 Forlenget. Delegert vedtak - Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel på vegen til Rondvassbu - Kampen og Mysusæter beitelag.pdf 2020/8469 3. aug 2020 11:22:40

DS 39/2020 Forlenget dispensasjon. 20/13558 Delegert vedtak Rondane Nasjonalpark - dispensasjon til motorferdsel 2020 ifbm skadefelling ulv 2020/8688 17. aug 2020 00:00:00

DS 40/2020 Delegert sak - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - Frylia 44 - Liv Slåen Heyerdahl - Tony Heyerdahl 2020/8200 21. jul 2020 00:00:00

DS 41/2020 Delegert sak-Rondane NP-Dispensasjon-Motorferdsel 2020-2023- Ringebru fjellstyre 2020/10355 28. sep 2020 00:00:00

DS 42/2020 Delegert sak - Rondane NP - Stolpejakt i Sør-Fron kommune - søknad om tillatelse til tiltak - avslag 2020/8084 16. jul 2020 00:00:00

DS 43/2020 Delegert sak - Rondane np - tillatelse til midlertidig merking av stikryss Rondane 100 - Erik og Inger Haugland 2020/1440 8. jun 2020 00:00:00

DS 44/2020 Delegert sak - Grimsdalen landskapsvernområde - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - transport av gass m.v til privat hytte - Frode Stordal 2020/8056 15. jul 2020 00:00:00

DS 45/2020 Delegert sak - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - frakt av stokker til naust - Frylia - Sandvika - Per Sandven 2020/8774 12. aug 2020 00:00:00

DS 46/2020 Rondane NP - Avslag - motorferdsel barmark 2020 - Rondvassbu - Elisabeth Dahl Sandbu 2020/5659 23. jun 2020 00:00:00

DS 47/2020 Hemmeldalen NR - motorferdsel barmark 2020 - Kent Erik Skjerpen jaktlag 2020/9283 1. sep 2020 00:00:00

**DS 48/2020 Delegert vedtak- Rondane NP - Motorferdsel 2020-2024-
lavflyvning i forbindelse med kalvetelling av villrein - NINA 2020/6490
23. jun 2020 00:00:00**

**DS 49/2020 Rondane NP - dispensasjon - kjøre bil i på vegen til
Rondvassbu i forbindelse med skadefelling av jerv 2020/8502 31. jul
2020 00:00:00**

**DS 50/2020 Delegert sak - Dovre NP - Grimsdalen LVO - dispensasjon
- 2020 - 2023 - bestemmelser om båndtvang - taksering av rype -
Gråsidefeltets grunneierlag 2020/8684 7. aug 2020 00:00:00**

**DS 51/2020 Delegert sak - Rondane NP - Dovre NP - dispensasjon -
motorferdsel - 2020 - 2023 - barmark - uttransport av felt elg og hjort -**

**Dovre sør - Paul Åsmund Grandås Rokstad 2020/8370 27. jul 2020
00:00:00**

**DS 52/2020 Delegert sak-Vesle-Hjerkinn LVO- Vedlikehold og
nyklopplegging Pilgrimsleden - Dovre kommune 2020/9377 17. sep
2020 00:00:00**

**DS 53/2020 Delegert vedtak - dispensasjon - Rondane NP - barmark -
tilsynstur til Rondvassbu - Kampen og Mysusæter beitelag 2020/8469
29. jul 2020 00:00:00**

**DS 54/2020 Delegert vedtak - dispensasjon - Rondane NP og
Frydalen LVO - Lavtflyging ifm frakt av bygningsmaterialer - DNT
Oslo og omegn 2020/7722 9. jul 2020 00:00:00**

**DS 55/2020 Delegert vedtak - Rondane nasjonalpark - bruk av ATV -
berging av hestekjerre og utstyr - Tosten Dalseg 2020/8044 15. jul
2020 00:00:00**

**DS 56/2020 Delegert sak. Hemmeldalen NR - dispensasjon -
motorferdsel - 2020 - snødekt mark - Dambua - Prestsetra - Jakob Mo
Sanderød 2020/8571 14. aug 2020 00:00:00**

**DS 57/2020 Delegert sak - Grimsdalen LVO - dispensasjon -
motorferdsel - barmark - Kari Hegerholm 2020/8794 12. aug 2020
00:00:00**

**DS 58/2020 Delegert sak - Hemmeldalen NR - Hovdsjømyrene NR -
dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - Haaken Wilhelm
Mathiesen 2020/8460 31. jul 2020 00:00:00**

**DS 59/2020 Delegert sak-Rondane NP og Myldingi NR - Dispensasjon-
Motorferdsel 2020-vegen inn til Bjørnhollia - Lars Ole Aulgestad
2020/10563 1. okt 2020 00:00:00**

**DS 60/2020 Delegert sak - Dovre NP - Dispensasjon - motorferdsel
barmark 2020- felt elg - Stein Roger Moen 2020/8850 7. sep 2020
00:00:00**

**DS 61/2020 Delegert vedtak - Rondane nasjonalpark - forlenget
periode - bruk av ATV - berging av hestekjerre og utstyr - Tosten
Dalseg 2020/8044 23. jul 2020 00:00:00**

**DS 62/2020 Delegert vedtak. Rondane NP - Mesætermyre NR -
Hemmeldalen NR - dispensasjon - merking av analyseruter - uttak av**

**små mengder plantemateriale i verneområder - arealrepresentativ
overvåkning (ANO) 2020 - NINA 2020/7254 26. jun 2020 00:00:00**

**DS 63/2020 Hemmeldalen NR - dispensasjon - 2020 - 2024 -
bestemmelser om båndtvang - taksering av høsefugl - Kiær Mykleby
2020/6496 11. jun 2020 00:00:00**

ST 50/2020 Referatsaker

Delegert sak - Frydalen LVO - motorferdsel barmark 2020 - gbnr 331/73 Nord-Fron kommune - Petter Martin Jørgensen 2020/6076

Melding om vedtak - Dovre - kommunedelplan - kulturminneplan 2020/6240

Tilbakemelding - Rondane NP - stolpejakt i Sør-Fron kommune 2020/8084

Frydalen LVO - Godkjenning av melding om hogst i vernskog 2020/8137

Sluttrapport pilotprosjekt merkevaren Norges nasjonalparker 2020/8081

Rondane NP - Dovre NP - Fjell-løpecamp Grimsdalshytta m.m. 2020/8679

Vedtak - motorferdsel - helikopter og gravemaskin - Putten - Kampen 2019/20449

Møteinnkalling. Arbeidsutvalget i Rondane-Dovre nasjonalparkstyre - e-post - 11.08.2020 2020/1616

Silhuett Rondane – Hvordan bevare villreinen. NINA Temahefte 74 2020/8142

Motorferdsel, Grimsdalen 2020/8313

Aksepterer tilbud - kontrakt - arbeid med infopunkt Eftansåe 2020/5129

Nye opplysninger - opprettholder klage på vedtak - Dovre NP - Rondane NP - organisert ridetur - Hjerkin - Rondablikk - musikkfestivalen Rondaståk - Hjerkin Fjellstue og Fjellridning 2019/20553

Dieselfrie turisthytter - en skisse til overgang til lokale og fornybare energikilder 2020/10297

Merknad. Delegert vedtak. Rondane NP - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - transport fra Spranget til Rondvassbu og

Gammelgården til Bjørnhollia i forbindelse med skadefelling av ulv - Skadefellingslaget i Sør-Fron 2020/8688

Iverksetting og oppfølging av kvalitetsnormen for villrein 2020/1833

Aksepterer tilbud - kontrakt - arbeid med infopunkt Fallet 2020/5129

Anmeldelse motorferdsel 2020/8313

Rondane NP - Frydalen LVO - dispensasjon - motorferdsel - 2020 - barmark - bruk av ATV i forbindelse med skadefelling av ulv - Skadefellingslaget i Sør-Fron 2020/8776

Stimerking 2020/8761

Oppfølging av annerledes sommeren 2020 fra Statens naturoppsyn 2020/5903

Vernskoghogst/Frydalen LVO 2020/7706

Svar. Frydalen LVO - hogst 2020/7185

Droneflyging i Rondane Nasjonalpark 2020/7846

Rondane NP - ferdigstilte informasjonspunkter - Høvringen og Putten seter 2020/7772

Formidling av regelverk for verneområder 2020/7444

Rondane NP - Kansellering av plan om et informasjonspunkt på Rondvassbu sitt område 2020/5129

Avgjørelse i klagesak - Rondane NP - klage på avslag - tilbygg på eksisterende naust - Fremre Vulutjønn - Vulufjell fjellstyre 2019/15844

ST 51/2020 Eventuelt